

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

zabójstwo fałszywe 1993r.
Dr. Rojewska, oprec. fałszywe 2013.

2HP, AK
Katonice
Okr. Śląsk

† 1985
kpt. KORCZYŃSKA Adela
ps. "Łośka"

155/WSK

OPIS ZAWARTOŚCI TECZKI 155/48K
..... KORCZYŃSKA Adele
..... ps. 'Lolka'
.....

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa ✓ k. 8. s. 1-8
- I/2 – dokumenty *sensu stricto* ✓ k. 20 s. 2
- I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 19 s. 14

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”) ✓ k. 3 s. 3

- III/1 – dot. rodziny relatora —
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —
- III/5 – Inne... —

IV. Korespondencja ✓ k. 13, s. 20

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł (tzw. „nazwiskowe karty informacyjne”) ✓

VI. Fotografie ksero, zob. Met. uszp. rel.

I/1 Relacja własna

Relacja o WSK Szefa WSK w Okręgu Śląskim Armii Krajowej
w latach 1943-1945

relacja Adele Korczyńskiej obejmuje cały okres okupacji hitlerowskiej
w tym poprawki prof. E. Zarackiej

mps. kopia K. 8, s. 1-8

73 39 / si - 1

RELACJA O WSK SZEFA WSK W OKRĘGU ŚLĄSKIM ARMII KRAJOWEJ
W LATACH 1943 - 1945.

/ Relacja obejmuje cały okres okupacji hitlerowskiej. /

I. Relatorka o sobie:

1. Pseudonim: Zośka - Do konspiracji należała od chwili zaistnienia warunków okupacyjnych.

- Od 15 sierpnia do 3 września 1939 r Komendantka Pogotowia Harcerek Katowice- miasto.
- Praca w Tajnej Organizacji Harcerek / Pogotowie Harcerskie/ od 15 września 1939 r do stycznia 1945 r.
- W konspiracji wojskowej od połowy listopada 1939 r do stycznia 1945r. / PSZ.-ZMZ- AK /
- Od maja 1940 r zastępcza Komendantki Pogotowia na Śląsk, kierująca pracą na terenie włączonym do Rzeszy niemieckiej.
- Od jesieni 1943 r Szef WSK Komendy Okręgu śląskiego AK. Wyznaczona do tej pracy przez Komendanta Okr. Śl. AK mjr. dypl. Waltera Zygmunta Janke.

2/ - Kontakty : od listopada 1939 r z dr Bolesławem Wiechulą i Józefem Pukowcem, od lutego 1941 r z Teresą Bełektą 'Janką' Szefem V kmdy Okr. Śl. ZMZ-AK, Pawłem Migulą 'Oracz' Szefem Oddz. III potem p.o. Szefem Sztabu Okr. Śl. AK, 'Walterem' Janke Zygmuntem Kmdantem Okr. Śl. AK, Kuśnierzewską Ireną 'Lilką' Kmdantką Pogotowia Harcerek Chor. Śląskiej.

3/ - Zlikwidowała pracę Okręgowego Ośrodka WSK w styczniu 1945 r.

4/ - Skład osobowy Okręgowego Ośrodka WSK w 1943 r :
-trowid
zpcza: Janina Lewicka ps. Olga, ZHP, nauczycielka- Katowice-Pi
Obszar Zagłębie : Lucja Zaród, ZHP , księgowa -Sosnowiec
-Biała Krak.
Inspektorki: Bielsko-żywieckie: kpt Bełtowska Józefa kier. sz
Sosnowiec - por Augusta Krüger Dyr. Szk- Sosnowi
Pozostałe Inspektoraty: korzystano z sieci Pogotowia harcerek

- 11-21 733/84
- praca WSK w Okręgu Śląskim została zakończona z chwilą ukończenia okupacji hitlerowskiej i utworzenia Ludowego Państwa Polskiego. Nie robiono żadnego podsumowania pracy konspiracyjnej w latach 1939 - 1945.

II. O pracy referatu. Od jesieni 1943 do stycznia 1945 r.

1/ - Skład osobowy Szefostwa WSK:

Komendantka - Korczyńska Adela 'Zośka', ZHP, nauczycielka
Katowice

zastępczyni na tereny Śląska - Lewicka Janina 'Olga' - 'Janka'
nauczycielka, Katowice

zastępczyni na teren Zagłębia Zaród Lucja ZHP, księgowa, Sosnowiec

- 2/ - Z powodu trudnych warunków komunikowania się na Śląsku, WSK nie była wyodrębniona jako grupa o znanej wszystkim kobietom przynależności do WSK. Od 1942 r. posługiwano się dla potrzeb konspiracji siecią Pogotowia Harcerskiego / BG/. Stosowano różne formy zespołów: a/ znane sobie z dawnej pracy grupy harcerskie, b/ Ognia płątki konspiracyjne/ zespoły mieszane/, c/ płątki WSK bez harcerki. Kobiety w Inspektoratach miały najczęściej powiązania środowiskowe. Ewidencji ze względów bezpieczeństwa nie prowadzono. W połowie 1944 r. był sporządzony na zlecenie komendanta Okręgu 'Waltera' Zygmunta Janke raport stanu liczbowego. Wykazano ponad 1000 kobiet.

- Scalenie nie przeprowadzono. Na terenie Inspektoratu Bielsko w 1943 r. kobiety zostały przejęte z NOW, podobnie w Zagłębiu pracujące w PPS znalazły się po włączeniu do AK w naszych szeregach.

- Szkolenie :

Warunki życia na terenie włączonym do Rzeszy Niem. uniemożliwiły prowadzenie szkolenia wymagającego większej ilości spotkań i godzin zajęć. Starano się wyzyskać posiadane wykształcenie zawodowe oraz prowadzić dobry instruktaż, podkreślając rolę współodpowiedzialności za właściwe wykonanie zadań czasu wojny. Nawet udział w odprawach poza teren Śląska był utrudniony. Ograniczano się do spotkań w małych grupach. Kobiety ukrywały swoje zaangażowanie konspiracyjne nawet przed rodziną. W szkoleniu sanitarnym na Śląsku starano się wyzyskać prowadzone kursy i dostępne prace zawodowe, nawet w instytucjach niemieckich. Natomiast grupy z Ogniw Harcerskich w Krakowie przeszły w 1943 i 1944 r. przeszkolenie wojskowe oraz specjalistyczne: sanitarne, gospodarcze i łączności. Część instruktorek na kursy dostarczyła krakowska WSSK. Przeszkolono ponad 50 osób według relacji referentki WSK przy Legionie Śląskim, Jadwigi Wiktor 'Kingi'.

III. O pracy WSK w terenie.

Teren działalności WSK Okręg Śląski AK stanowił "Gau Oberschlesien", obszary włączone do Rzeszy Niemieckiej w październiku 1939 r oraz Opolszczyzna. Oddzielone były od GG dobrą pilnowaną granicą i wewnętrzną tzw. małą granicą policyjną między Śląskiem i Zagłębiem / granica dawnego zaboru rosyjskiego/, wymagającą przepustek przy jej przekraczaniu. Stworzyło to ^{całkow.} rejon z poważnymi różnicami społecznymi, gospodarczymi i różną, przyczyniającą się do komplikowania stosunków międzyludzkich polityką okupanta:

- a/ Zagłębie Dąbrowskie, gęsto zaludnione, o przewadze Polaków, z konfliktem m.i. na tle listy narodowościowej/ Volkliste/ ze Śląskiem. Włączono do tego obszaru ^{ryj} ubogie powiaty woj. kieleckiego, częstochowski, myszkowski, zawierciański i olkuski.
- b/ Przemysłowy Śląsk z rolniczymi i leśnymi terenami na północy i południu, dużym procentem ludności zaprawionej do podziemnej apertej walki o polskość, patriotycznie wychowaną młodzieżą, sorym procentem ludności nijakiej w dwujęzycznych rodzinach oraz grupą czujących się Niemcami wychowanków Volksbundu. Przyłączono do Śląska polskie powiaty woj. krakowskiego : biały, żywiecki, część wadowickiego i część chrzanowskiego z Oświęcimiem, stosując tę samą jak w Zagłębiu politykę niższych płac, kart żywnościowych.
- c/ Zaolzień było tylko przez rok złączone z Polską. Stanowiło zwarty obszar polskości, gdzie problemem dodatkowo utrudniającym pracę konspiracyjną była działalność szowinistów czeskich.
- d/ Opolszczyzna, obszar należący do Rzeszy Niem., o ludności w dużym procencie polskiej, teren oddziaływania Związku Polaków w Niemczech, którego działacze z chłipą wybuchu

wojny znaleźli się w obozach koncentracyjnych a młodzież w wojsku niemieckim.

IV. Rzut historyczny dla wyjaśnienia zmian sytuacyjnych i osobowych.

a/ 1939 r - W skład Obszaru Południowego PSZ - ZWZ wchodził:

1/ Okręg Śląski - dca Józef Korol- Hajducki

2/ Podokręg Zagłębie - dca ppłk Henryk Kowalówka-Oset
Topola

b/ od stycznia 1941 utworzono samodzielny Okręg Śląski ZWZ - AK łącząc Śląsk i Zagłębie wraz z wymienionymi powiatami województw: krakowskiego i kieleckiego, Zaolziem i Opolszczyzną.

c/ Podział na okresy w pracy WSK jest związany ze zmianami osobowymi, wynikającymi z aresztowań lub zmian terytorialnych / połączenie w jeden Okręg /: *nie polować ani z okresu pracy k od wojny, 11 grudnia w pracy WSK trude 4 okazy*

Okresy pracy WSK
A*

Od X. 1939 r do XII. 1940 r. Okres łączenia się organizacji,

budowa kierunków i podstaw działania.

a/W Zagłębiu łączność podokręgu w górę i w dół organizuje Elżbieta Zawadzka, komendantka dawnego Rejonu Śląskiego PWK. głównie w oparciu o instruktorki PWK i ich środowiska. Sprawdza sieć Rejonu Śląskiego PWK z okresu przed IX. 1939 r.

b/ Na Śląsku sieć łączności i propagandy PSZ- ZWZ na całym terenie organizuje Józef Pukowiec "Chmura", komendant Tajnej Chorągwi Harcerzy, w oparciu o organizacje męską i żeńską ZHP.

W sztabie Korola powstaje komórka / piątka kobieca/ w maju 1940, do której wchodzi Wanda Jordan- Łowińska. Wciąga do dalszej budowy pracy A. Korczyńską.

c/Z końcem grudnia 1940 r Elżbieta Zawadzka zostaje służbowo przeniesiona do Warszawy, pracę przekazuje Teresie Delekkie ps. Janka, która zostaje mianowana szefem V k komendy Okr. Sl.

- W kwietniu 1940 r aresztowania w Polskiej Organizacji Powstańczej /PSZ/: Chorzów i rybnickie, straty ok. 456 osób
- W lipcu i sierpniu masowe aresztowania w organizacji Orzeł Biały w Zagłębiu. - strachy
- 27 sierpnia 1940 r ginie w Wiśle Józef Korol dowódca

O.O.B

✓

- 27 sierpnia 1940 r ginie w Wiśle Józef Korol, dowódca Śl. Okr.
- 18 grudnia ¹⁹⁴⁰ masowe aresztowania na Śląsku likwidują w dużym zasięgu sieć dowodzenia, ZWZ - ~~456~~ ⁴⁵⁶ osób. Aresztowano, potem ścięto Józefa Pukowca.

2/ Od stycznia 1941 r do maja 1942 r

a/ W styczniu 1941 r połączono Śląsk i Zagłębie w Okręg Śląski ZWZ, dowódca ppłk Kowalówka H. 'Topola', szef oddziału V k Terese Delekta 'Janka'. Następuje poszerzenie sieci łączności o aktyw kobiecy śląski, co pozwala na zbudowanie nowych komórek łączności w oparciu o harcerki śląskie i zagłębiowskie. W ZWZ oddzielono pracę wojskową i cywilną, Delegaturę.

- Od maja ⁴² do lipca 1942 r duże aresztowania w Zagłębiu niszczą sieć łączności z pierwszego okresu przez zabranie przez Gestapo większości instruktorek z PWK.

- Między styczniem ⁴¹ a majem 1941 r następuje rozbitcie inspektoratu cieszyńskiego. Aresztowania powodują straty wśród kobiet z cieszyńskiego i Zaolzia.

- W wyniku aresztowań konieczność wyjazdu z terenu Zagłębia ^{zest. k} Teresy Delekty. *1 day K-T 702/17*

Od maja 1942 do sierpnia 1944 r.

Od maja ⁴² do sierpnia 1942 r przebudowywanie sieci łączności Okr. Śl. Organizatorem jest ^{Śląsk} 'Oracz', Paweł Migula, szef 11-go oddziału Okr. Śl. z pomocą ukrywającej się ^{zest. k} Teresy Delekty.

- a/ Oddział 11-gi dla bezpieczeństwa buduje własną ^{nowe} sieć.
- b/ Ciężar łączności oddolnej przejmują w większym stopniu Inspektoraty, tworząc etapowe skrzynki kontaktowe do Okręgu i jak poprzednio łączność z obwodami.
- c/ Istnieje nadal łączność Okręgu z Inspektoratami w oparciu o ^{kobiet} ludzi z WSK.
- d/ Powstają ^{nowe} 2 linie kontaktów z Komendą Główną:

-Poczekalnia w Krakowie, zorganizowana przez Teresę Delektę i spaloną w Żywcu Zofię Lach "Marysię" w oparciu to zespoły Śląskiego Pogotowia Harcerek kierowane przez Irenę Kuśnierzewską "Lilkę" tzw Ogniw / Jadwiga Wiktor "Kinga"/, środowisko Rodziny Wojakowej, przede wszystkim żony oficerów oraz Legion Śląski, (dca Marian Killian "Marcin.")

- Druga sieć przerzutów przez Częstochowę do Komendy Głównej, przez Szczakową i Suchą do oddziałów partyzanckich. Okręg i Poczekalni.

- Oddziały partyzanckie mają poza tym własną łączność.

- Centralne skrzynie Okręgu działają nadal w oparciu o WSK.

WSK daje też ludzi do łączności Inspektoratowi Sosnowiec od 1942 r do sierpnia 1943 r, Inspektoratowi Bielsko od września 1943 r do 1945 r.

VIII. 1944 do 1945 r.

4/ W sierpniu 1944 r wraca na teren Zagłębia Janka, Teresa Delekta, wizytuje warunki pracy kobiet w oddziałach partyzanckich w Olkuskim. Sieć łączności z 1943 r działa bez przeszkód. Pracą Poczekalni kieruje "Marysia", Zofia Lach.

- W ostatniej fazie łączności - w dużym zakresie przenosi się na osobiste kontakty sztabu z terenem.

V. Baza organizacyjna WSK

Bazą do pracy kobiet w organizacjach wojskowych i Delegaturze w latach 1939 - 1945 stanowiły:

- a/ Instruktorzy i członkinie PWK szczególnie licznie zgrupowane w Zagłębiu Dąbrowskim. Po aresztowaniach w czasie od maja do sierpnia 1942 r ocalała niewielka część pracowała do końca konspiracji.
- b/ Instruktorzy i młodzież starsza z Pogotowia Harcerek na Śląsku i Zagłębiu oraz uchodźcznie zorganizowane w Ogniwach na terenach GG, szczególnie w Krakowie.
- c/ Kobiety z Gwardii Ludowej PPS pracujące w Zagłębiu w 9AK ora

1/1-7 73 1/86

oddziałach partyzanckich w Olkuskim.

- e/ Kobiety bliskie organizatorom pracy konspiracyjnej, szczególnie członkinie Rodziny Wojskowej.

VI. Szkolenie.

Warunki życia na terenie włączonym do Rzeszy uniemożliwiły prowadzenie szkolenia typu normalnego wymagającego większej ilości spotkań i godzin zajęć. Starano się wyzyskać posiadane wykształcenie zawodowe oraz prowadzić dobry instruktaż, podkreślając rolę współodpowiedzialności za właściwe wykonywanie zadań czasu wojny. Nawet udział w odprawach poza terenem Śląska był utrudniony i ograniczał się do terenu objętego granicą z GG. Kobiety przeważnie ukrywały swoje zaangażowanie w pracy konspiracyjnej nawet przed najbliższą rodziną. Na terenie włączonym do Rzeszy starano się w szkoleniu nie tylko sanitarnym wyzyskiwać wszystkie prowadzone kursy i dostępne prace zawodowe, nawet na Śląsku niemieckie, by zdobyć lub poszerzyć kwalifikacje. W Krakowie grupy z Ogniw harcerek i kobiety z Legionu Śląskiego przeszły w 1943 i 1944r przeszkolenia wojskowe i specjalistyczne sanitarne, w łączności i gospodarstwie. Część instruktorów - kobiet uzyskano z krakowskiego WSK. Przeszkolono ponad 50 osób. W zasadzie bazowano jednak na posiadanych umiejętnościach. Zalecenia od początku konspiracji nakazywały we wszystkich organizacjach wojskowych i Delegaturze: przygotowanie i wyposażenie punktów sanitarnych, prace w łączności, prace oświatową z młodzieżą, kulturalną, wraz z zabezpieczaniem dóbr narodowych pomoc rodzinom aresztowanych, kontakty z więzieniami i obozami koncentracyjnymi. W 1944 r. przeprowadziliśmy instruktaż na temat przygotowania kadry i wyposażenia świetlic żołnierskich. Teresa Delekta organizowała w miarę potrzeb szkolenia szyfrante: w Sosnowcu w 1942 r i 1944 r w Krakowie w 1943 r. Liczba ustalonych nazwisk 14-tu osób jest zanizona. W najłatwiejszym do uzyskania przeszkoleniu sanitarnym trudno w tej chwili ustalić

I/4-8 23 33/4

Odpowiedzialne za sprawy WSK:

- Cieszyn - Kubaczkowa Anna - ZHP- nauczycielka - Cieszyn
- Katowice - Kuczka Erna Ewa ZHP - nauczycielka -Katowice
- Tarnowskie Góry - Spałek- Semkowiczowa Dorota - ZHP -
nauczycielka - Tarnowskie Góry
- Ogniwa w Krakowie -Wiktor Jadwiga "Kłanga", prac/umysł.
Kraków

Przydziały służbowe nadawano wg zapotrzebowań Kmdy Okręgu, ustalano z referentkami WSK i przeprowadzano instruktaż.

2/ Technika pracy konspiracyjnej :

- Istniał podział kontaktów z terenem między osobami z kierownictwa WSK. Zwracano uwagę na maskowanie przez organizowanie przypadkowości spotkań. Na punkty kontaktów ustalano ruchliwe miejsca zatrudnienia jak : sklepy, apteki , stacje kolejowe, punkty lecznictwa otwartego, kościoły , parki, wyjątkowo mieszkania. Stosowano piątkowy system pracy.

3/Srodki : Od 1941 r otrzymywano pieniądze organizacyjne na pomoc rodzinom aresztowanych, od 1943 r zwrot kosztów przejazdu łączniczek i kurierek, na utrzymanie bardzo niewielkiej ilości kobiet spalonych, poświęcających cały czas pracy konspiracyjnej. W 1944 r miałyśmy pieniądze organizacyjne na zakup leków dla oddziałów partyzanckich. Ze względu na niewielkie odległości drobne kwoty na pracę organizacyjną pokrywano najczęściej z funduszków własnych. Również zespoły organizowały we własnym społecznym zakresie środki na pomoc dla więźniów i paczki żywnościowe dla obozów koncentracyjnych.

Inspektorat Tarnowskie G
Odpowiedzialne za sprawy WSK:

I/2 Dokumenty

- Legitymacja ZHP, Warszawa 1949, ksero, k.1, s.1
- Nadanie Krzyża Walecznych /rozk. 53/14 BP/, Komendant Okręgu Śląskiego AK ppłk. dypl. Walter, ksero, k.1, s.2

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
Organizacja Harcerok

Legitymacja Członka Starszyny

Ser. I L. 1073

Dr. hna (nazwisko) Korczyńska

Imię Adela

ur. dn. 8 mies. V 1922

w Krakowie powiat -

jest harcemistrzynią

mianowana przez Razem Kaczelnicki Z.H.P.

z dn. - 19-

Przewodniczącego L.H.P.

m. p. (L.H.P.) 1

Wojciech

Warszawa, dn. 17.V 1949

Komendantka Ciągłwi

Armia Krajowa
Komenda Okręgu Śląskiego
"Chodnik "

Ob. Ada Korczyńska
ps. "Zośka"

Nr. I-BP/44

Na podstawie upoważnienia Naczelnego Wodza i Komendanta
Sił Zbrojnych w Kraju / rozk. 53/14 SP / nadają Obywatelce
" KRZYŻ WALECZNYCH" po raz pierwszy, za odwagę i wyróżniającą
się służbę kierowniczą Wojskowej Służby Kobiet, w sztabie
Okręgu Śląskiego Armii Krajowej.

Komendant Okręgu Śląskiego AK

Walter
/ w a l t e r /
ppłk. dypl.

II Materiały uzupełniające relację

- K. Heska - Kwaśniewicz, Adela Korczyńska, „Poglądy” 15-30 IX 1979/18, k. 1, s. 1
- Nekrologi A. Korczyńskiej, 1985 r., k. 1, s. 2 (ogółem 8 wycinków z prasy - ony.)
- Wspomnienie o śp. Adzie Korczyńskiej sporządzone przez Marię Szewczyk, Sosnowiec, rleps (wyg.), k. 2, s. 3-4
- E. Kaszuba, Adela Korczyńska. Życie i czyn, Katowice 2004, k. 4, s. 5-12 w: Broszura, Gimnazjum nr. 21 w Katowicach im. A. Korczyńskiej Komendantki Wojskowej Służby Kobiet Okręgu Śląskiego AK „Serca”
- Adela Korczyńska, Życiorys, odznaczenia i upamiętnienia, przypisy, bibliografia w: Wikipedia, wydruk (komputerowy) z internetu k. 1, s. 13-14
- List do Dziennika Zachodniego, Komentarze, Nasza wielka patronka miała pseudonim „Łoska”. (W setną rocznicę urodzin Adeli Korczyńskiej wydruk internetowy, maj 2012 r. k. 1 s. 15-16
- Kobiety Polki-Harcerki (1910-1919), Korczyńska Adela ps. „Łoska”, fot w: Źródło elektroniczne <https://www.google> k. 1, s. 17

ADELA KORCZYŃSKA

FOTO: JAN HANUSI

Postać Ady Korczyńskiej jest żywym symbolem działalności okupacyjnej Śląskiego harcerstwa. Wszystkie bohaterskie akcje „Oświęcim”, tajne nauczanie, ratowanie książki polskiej, służba sanitarna i inne łączą się nierozdzielnie z jej osobą.

Urodzona na kresach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej, przybyła do Katowic-Ligoty w roku 1928 i podjęła naukę w Seminarium Nauczycielskim w Nowej Wsi (Wirku). Znalazła się w gronie Ślązaczek, wśród których żywa była jeszcze wówczas pamięć o powstaniach śląskich. Urzekły ją opowieści o niedawnych walkach i tak często śpiewane piosenki powstańcze. Wtedy zrodziła się przyjaźń z mieszkańcami Śląska trwająca po dzień dzisiejszy. Pracę nauczycielską podjęła w Nakle Śląskim w 1931 roku, a po półtora roku przeniosła się do szkoły w Katowicach-Ligocie.

Z harcerstwem związana była od 12 roku życia, przechodząc wszystkie stopnie i funkcje organizacyjne. Od 1936 r., była hufcową Katowic, a w dwa lata później prowadziła szkolenie drużynowych na szczeblu Komendy Chorzów — nie przypuszczała pewnie wtedy, jak ważne staną się wkrótce nawiązane wówczas serdeczne kontakty z młodzieżą. Z tego okresu warto jeszcze odnotować jej pracę w „Ognisku” Z.N.P. i pełne pasji działanie w Polskim Związku Zachodnim.

Na wiosnę 1939 r., została mianowana Komendantką Pogotowia Harcerek na Katowice-miasto. Pogotowie przygotowywało dziewczęta do pełnienia służb specjalistycznych w zakresie: opieki nad dzieckiem, kulturalno-oświatowym, samarytania, gospodarczym i łącznościowym. Te kierunki określiły także w pewnym stopniu formy działania harcerek w czasie okupacji.

Całą okupację spędziła na Śląsku, w Ligocie. Już od 14 września zaczęła szukać drużynowych, nawiązując równocześnie współpracę z Józefem Pukowcem — komendantem Tajnej Chorzów Harcerzy. W październiku przyjechała z Warszawy z Główną Kwatery Harcerek Emilia Węglarzówna przywożąc oficjalne polecenie rozpoczęcia pracy konspiracyjnej. W Krakowie przebywała Irena Kuśnierewska (Lilka) — Komendantka Chorzów Śląskiej i od niej Adę otrzymywała instrukcje Śląskie harcarki działały przede-

w pracy: „Szkice z dziejów Harcerstwa na Górnym Śląsku w czasie okupacji”, książce, która wciąż czeka na wydawcę.

Jeśli pisać o Adzie Korczyńskiej — to znaczy opowiadać o formach pracy i działalności śląskich harcerek w latach wojny. Zaangażowana bez rezerwy utożsamiała siebie z organizacją. Umiała działać szybko, mądrze, skutecznie. We wspomnieniach harcerek z tamtych lat czytamy z zaufaniem, jakim ją doceniali, jakimi byli dla nich „motorem wiary i nadziei”.

Od 1941 r., — po aresztowaniach w „Orle Białym” — otoczyła opieką także zagłębiowskie harcarki. Fale aresztowań w ZWZ sprawiły, że władze wojskowe poprosiły harcarki o aktywność dla łączności. Na Śląsku było to po aresztowaniu Pukowca, w Zagłębiu w 1942 r. W tych też latach bohaterka naszej opowieści zaczęła współpracować z wojskiem. Od roku 1943 kapitan Adela Korczyńska została Szefem Wojskowej Służby Kobiet przy Komendzie Okręgu AK (pseud. „Zośka”).

Po odzyskaniu niepodległości powróciła do harcerstwa i do szkoły. Początkowo pracowała w dziale propagandy Komendy Chorzów, zaś w latach 1956—1959 była zastępcą Józefa Haensla, ówczesnego Komendanta Chorzów. Jej zainteresowania poszerzyły się teraz o problemy oświaty dorosłych. Ukończyła Studium Pracy Oświatowej Dorosłych. Osiągała piękne efekty w rozwijaniu czytelnictwa, otrzymała centralną nagrodę za organizowanie bibliotek szkolnych i ciekawe formy pracy czytelniczej. Prowadziła wzorowe świetlice, a w chwilach wolnych wędrowała z „Kotami Krajoznawczymi” po Polsce — ucząc młodzież prawdziwej turystyki.

W roku 1971 przeszła na emeryturę, ale czasu ma coraz mniej, bo kontakty utrzymuje szerokie: ZBoWiD, harcerstwo, Towarzystwo Miłośników Historii, Śląski Instytut Naukowy, Biblioteka Śląska (silesiaca)... Mówi, że brakuje dziesięciu lat na zrealizowanie wszystkich zamierzeń. Jej artykuły pojawiają się na łamach „Oświaty Dorosłych”, „Przeglądu Lekarskiego WTK, w różnych publikacjach zbiorowych. Do „Słownika biograficznego kobiet uczestniczek walk o niepodległość Polski 1939—1945” przygotowała 400 haseł — czterysta nekrotuch kopert ze zdjęciami grupami więziennymi

↓ 2
Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 23 sierpnia 1985 r. odeszła z naszego grona na wieczną wartę

drużna

Hm Adela

Stanisława Korczyńska

długoletnia instruktorka Śląskiej i Katowickiej Chorągwi ZHP, Komendantka służby kobiecej Szarych Szeregów na Śląsku w latach 1939—1945, wychowawczyni wielu pokoleń harcerzy. Za swoją działalność społeczną i walkę w ruchu oporu odznaczona m. in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Medalem za udział w Wojnie Obronnej 1939, Medalem 40-lecia PRL, Złotym Krzyżem za Zasługi dla ZHP, Złotą Odznaką „Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego”.

Zegnamy ostatnim CZUWAJ całym sercem oddaną młodzieży instruktorkę, humanistkę, naszego szczerego doradcę i przyjaciela.

**ZESPÓŁ INSTRUKTORSKI
KOMENDY KATOWICKIEJ
CHORĄGWI ZHP IM. BOHATERÓW PRACY SOCJALISTYCZNEJ**

Dnia 23 sierpnia 1985 roku odeszła z naszego grona na wieczną wartę

drużna hm

Adela Korczyńska

wychowawca wielu pokoleń instruktorów i harcerzy.

Zegnamy Ją ostatni raz
CZUWAJ!

**KOMENDA HUFCA ZHP
IM. BOHATERÓW WIEŻY
SPADOCHRONOWEJ W
KATOWICACH**

Dnia 23 sierpnia 1985 r. po długotrwałej chorobie zmarła w wieku 73 lat

śp. Adela Stanisława Korczyńska

kapitan AK ps. „Zośka”

długoletnia nauczycielka, wychowawca wielu pokoleń młodzieży, harcmistrzyni, b. instruktorka Komendy Chorągwi ZHP, uczestniczka wojny obronnej 1939 r., szef Wojskowej Służby Kobiet b. Sztabu Okręgu Śląskiego AK, odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Złotym Krzyżem Zasługi, dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi dla ZHP, Złotą Odznaką Zasłużonego dla Rozwoju Woj. Katowickiego i innymi odznaczeniami państwowymi. Uroczystości żałobne odbędą się 27 sierpnia 1985 r. o godz. 15.00 w Bazylice oo. Franciszkanów w Katowicach-Panewnikach. Wyprowadzenie zwłok z kaplicy ementarnej w Panewnikach.

RODZINA

Dnia 23 sierpnia 1985 r. po długotrwałej chorobie zmarła w wieku 73 lat

śp. Adela Stanisława Korczyńska

kapitan AK ps. „Zośka”

uczestniczka wojny obronnej 1939 r., szef Wojskowej Służby Kobiet b. Sztabu Okręgu Śląskiego AK, odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Za Udział w Wojnie Obronnej 1939 r., Krzyżem Armii Krajowej, czterokrotnie Medalem Wojska, Medalem 40-lecia PRL, Złotą Odznaką Zasłużonego dla Rozwoju woj. Katowickiego, dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi dla ZHP.

Odeszła nieustraszoną humanistką, która całe swe życie poświęciła służbie Ojczyźnie i ludziom potrzebującym pomocy.

Cześć Jej pamięci!

PRZYJACIELE I TOWARZYSZE BRONI

Uroczystości żałobne odbędą się 27 sierpnia 1985 r. w Bazylice oo. Franciszkanów w Katowicach-Panewnikach o godz. 15.00.

W1254666

Z żalem zawiadamiamy, że w dniu 23 sierpnia 1985 r. zmarła w Katowicach

ADELA KORCZYŃSKA

harcmistrzyni, kierowniczką Referatu Okręgu Śląskiego WSK-AK w latach drugiej wojny światowej.

W Zmarłej tracimy Koleżankę od wielu lat żywo współpracującą z naszą Komisją między innymi współtworzącą „Słownika uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939—1945”.

Komisja Historii Kobiet w Walce o Niepodległość TMH

W-670037-1

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 23 sierpnia 1985 r. odeszła z naszego grona na wieczną wartę

drużna

Hm Adela

Stanisława Korczyńska

długoletnia instruktorka Śląskiej i Katowickiej Chorągwi ZHP, komendantka służby kobiecej Szarych Szeregów na Śląsku w latach 1939—1945, wychowawczyni wielu pokoleń harcerzy. Za swoją działalność społeczną i walkę w ruchu oporu odznaczona m. in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Medalem za udział w Wojnie Obronnej 1939, Medalem 40-lecia PRL, Złotym Krzyżem za Zasługi dla ZHP, Złotą Odznaką „Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego”.

Zegnamy ostatnim CZUWAJ całym sercem oddaną młodzieży instruktorkę, humanistkę, naszego szczerego doradcę i przyjaciela.

**ZESPÓŁ INSTRUKTORSKI
KOMENDY KATOWICKIEJ
CHORĄGWI ZHP IM. BOHATERÓW PRACY SOCJALISTYCZNEJ**

Dnia 23 sierpnia 1985 roku odeszła z naszego grona na wieczną wartę

drużna hm

Adela Korczyńska

wychowawca wielu pokoleń instruktorów i harcerzy.

Zegnamy Ją ostatni raz
CZUWAJ!

**KOMENDA HUFCA ZHP
IM. BOHATERÓW WIEŻY
SPADOCHRONOWEJ W
KATOWICACH**

[Uzyciem Wawosary]

Z żalem zawiadamiamy, że w dniu 23 sierpnia 1985 r. zmarła w Katowicach Adela Korczyńska harcmistrzyni, kierowniczką Referatu Okręgu Śląskiego WSK-AK w latach drugiej wojny światowej. W Zmarłej tracimy Koleżankę od wielu lat żywo współpracującą z naszą Komisją między innymi współtworzącą „Słownika uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939—1945”.

Komisja Historii Kobiet w Walce o Niepodległość TMH

11-4 (2)

zakreślano sprawy kontaktów z rodzinami osób
które zginęły. Miała kontakty z p. M. Wittch która
prowadziła prace PTH w Warszawie. My w Katowicach
prowadziłyśmy emigrację Kobiet, następnie wyjechałyśmy
do W-wy. Hela Korczyńska po pewnym złym stanie
zdrowia udała się do społeczeństwa, najwięcej
jej radością była utwórki, jej wychowankowie
którzy ją często odwiedzali i okazywali dużo
sympatii. Nawet kiedy chorowała (rak)
leżała w szpitalu w Gliwicach zwróciła się
do lekarza który ją operował był jej wychowankiem
oraz księdze który ją ukończył ostatniego momentu
życia był także z pomocą uczniom.
Pogrzeb był wielką manifestacją harcerską i harcerki
które odprowadzały ją na miejsce wiecznego spoczynku
wśród harców i też współżycia i żalu żegnało
ją całe społeczeństwo Katowic i okolicy.
Pozostała po sobie niezatarty pamięć.

Zaworuch chacie
Jasnomie

Wspomnienie o sp. Adzie Korony II-3 ①

Adela Koronyńska poznaliśmy na spotkaniu instruktorów PWN w G. Biskupowej w Łowoszew-
kowie była zorganizowana przez ds. ds. E. Ka-
wacka był to rok 1976 od tego czasu jechałem
do T. K. do Szydłowa gdzie spotykały się dwiatorki
i instr. organizacje wypracowy z kobietami które
wzięły z Wisłocą lub z zachowaniem tych co zgłoszyły
w obszarach zagrody. Dom Ady był otwarty dla
kolegów powozy. Dwa same oddawała pracy
społecznej i konspiracyjnej nadawała kierunek.
Koronyńska powiem że nie była straszna bardzo
była zwrócić uwagę ze Słobian, miała dużo przyjaciół,
dużo znajomości, była ekumeniczną pedagogiem
i marcelem. Była cioteczką PTH w Katowicach
gdzie mnie również wprowadziła. Z czasem
okazała mi się kontakty z T. Delehty instr. PWN
i Egzerskiego PK. Była wielką patriotką. Bardzo
przeżywała trudności w. K. Wujek, była sympatyczną
solidarności. Jej dom stał się kwaterą

Gimnazjum nr 21 w Katowicach im. Adeli Korczyńskiej

Komendantki Wojskowej Służby Kobiet

Okręgu Śląskiego AK 'Serce'

Katowice 2004

II-6

FUNDACJA
 "Archiwum i Muzeum F-morskie
 Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
 w Toruniu

Wpłynęło dnia: 23 II 2005

L. dz. 557 / WSK - 412 / 05

Załączniki: .....

Adela Korczyńska Życie i czyn

Przekazał Lesław Welker
 II 2005 r.

Narody tra

zuba
 im. Adeli Korczyńskiej w Katowicach
 anie graficzne: Katarzyna Z. Seredin
 edeusz Seredin
 04

L.dz. 557 / WSK - 412 / 05

W jubileuszowym roku 60-lecia wybuchu Powstania Warszawskiego w Szkole zabrzmiał pierwszy dzwonek po raz 45. Od piętnastu lat funkcję dyrektora pełni pani mgr Maria Szumska. Opiekę pedagogiczną nad młodzieżą sprawują ponadto: zastępca dyrektora - pani mgr Barbara Siodlak, pedagog i psycholog - panie Wiesława Synowiec i Marta Ostrouch, oraz 34 osoby personelu nauczycielskiego.

Otoczenie i budynek Szkoły stale się zmieniają. Przybywa dobrze, na miarę potrzeb i możliwości, wyposażonych pracowni dydaktycznych z dobrym zapleczem. Uczniowie mają do dyspozycji kilkanaście sal lekcyjnych ze sprzętem RTV, magnetowidami, różnorodnymi pomocami naukowymi i dydaktycznymi, dwie pracownie komputerowe, w których mogą zgłębiać tajniki informatyki i Internetu. Biblioteka połączona z czytelnią pozwala w pełni korzystać z bogatego księgozbioru. Wymagania i oczekiwania uczniów, ich rodziców, pragnienia nauczycieli zmuszają do ciągłych wysiłków całe grono pedagogiczne. Praca Szkoły nie ogranicza się wszakże do realizacji obowiązkowych godzin dy-

daktyczno - wychowawczych. Mury Szkoły tętnią rytmem zajęć pozalekcyjnych i bogatym życiem kulturalnym. Ambicją uczniów i wychowawców od lat jest współdziałanie z różnymi instytucjami w regionie. Niezmiennie przywiązuje się bardzo dużą wagę do patriotycznego wychowania młodzieży, która przygotowuje m.in. uroczyste spektakle słowno - muzyczne dla Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo - Wschodnich, a na terenie Szkoły działa Towarzystwo Przyjaciół Armii Krajowej.

Nie sposób jest wymienić wszystkie formy pracy Szkoły na lamach niniejszego opracowania. Podkreślić jednak należy, iż idee i wartości, które Szkoła wpaja swoim wychowankom, są powszechnie akceptowane, a najważniejsze z nich to poszanowanie tradycji, kultury kraju i regionu oraz szacunek dla dokonań poprzedników. Dlatego dzień nadania Szkole imienia Adeli Korczyńskiej jest dla całej społeczności Gimnazjum nr 21 - uczniów, nauczycieli, rodziców i środowiska - dniem szczególnym. Tym bardziej, że jesteśmy Szkołą z klasą.

Zarys biografii

Praca zawodowa i społeczna

Adela Stanisława Korczyńska urodziła się w Krakowie 8 maja 1912 roku. Jako szesnastoletnia dziewczyna wraz z rodzicami, Janem i Wiktoria, przybyła do Katowic - Ligoty i odtąd (1928 r.) całe Jej życie związane będzie z Górnym Śląskiem i Katowicami.

W 1931 roku ukończyła Seminarium Nauczycielskie w Nowej Wsi (Wirku) i podjęła pracę w szkole podstawowej w Nakle Śląskim. Tu poznała Ślązaków, ludzi, wśród których żyła pamięć o niedawnych powstaniach. Spędziła z nimi półtora roku. Już więcej nie opuściła Ligoty. W 1963 roku z bardzo dobrym wynikiem uzyskała dyplom Studium Nauczycielskiego ZNP na kierunku społeczno - oświatowym z historią. Temat Jej pracy brzmiał: „Szkice z dziejów harcerstwa na Górnym Śląsku w czasie okupacji”.

W latach 1951-1971 (do czasu przejścia na emeryturę) pracowała w Katowicach-Ligocie kolejno w:

skim Związku Zawodowym, jak sama...
Jej zainteresowania...
przez czytelnictwo...
nagrodę za osiągnięcia...
szkolnych) i kraj...
Polsce, uczyła m...
styki), a od 1960...
- zwalczanie w...
(ukończyła Stud...
Dorosłych).

Działalność

Z harcerstwem...
nastego roku ży...
wszystkie stopnie...
- do harcmistrzy...
włącznie. Od 193...
towic, a dwa lata...
lenie drużynowy...
Chorągwi. Nawią...
kontakty z młod...
została mianowa...
towania Harcerek w

jąc się szczególnie czynnie w czasie ewakuacji ludności, współdziałała w podziemnych organizacjach wojskowych i cywilnych. Ponieważ została od maja 1940 roku zastępczynią komendantki Tajnej Śląskiej Komendy Harcererek, a od jesieni 1943 roku szefem Wojskowej Służby Kobiet przy Komendzie Śląskiego Okręgu Armii Krajowej, kapitan Adela Korczyńska pseud. „Zośka” miała kontakty z kierownictwami pracy podziemnej na Śląsku, m.in. z Józefem Pukowcem, komendantem Tajnej Chorągwi Harcerzy. Organizowała z pomocą kierowniczej piątki pozostałych na Śląsku instruktorek pracę harcererek z zakresie służby sanitarnej, tajnego nauczania, pomocy jeńcom wojennym i rodzinom aresztowanym Polaków. Szczególną rangę miały Jej działania dla więźniów obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu - przekazywanie lekarstw, paczek żywnościowych, korespondencji. Należała do „Tajnej Sekcji Oświęcim” w Krakowie, pomagającej na dużą skalę więźniom obozu.

Wielu autorów opracowań historycznych podkreśla dzisiaj fakt, że harcerstwo żeńskie na Śląsku funkcjonowało naprawdę znakomicie, że była to jedyna organizacja konspiracyjna, w której nie doszło do ani jednej wpadki.

Adela Korczyńska utożsamiała się właśnie z harcerstwem. Umiała działać szybko, mądrze, skutecznie. Harcerki darzyły ją bezgranicznym zaufaniem, była dla nich „motorem” wiary i nadziei.

Praca na Śląsku należała do niezwykle trudnych ze względu na penetrację przez gestapo. Świadczyły o tym straty w szeregach zaangażowanych Polaków. Dlatego działalności konspiracyjnej kapitan Adeli Korczyńskiej - „Zośki” dla Sił Zbrojnych Polski - Związku Walki Zbrojnej Armii Krajowej nie można przecenić.

Po wojnie

Po odzyskaniu niepodległości powróciła do harcerstwa i do szkoły. W latach 1956-1959 zastępowała ówczesnego komendanta Chorągwi. Po przejściu w 1971 roku na emeryturę nadal utrzymywała szerokie kontakty ze ZBoWiDem, harcerstwem, Towarzystwem Miłośników Historii, Śląskim Instytutem Naukowym, Bi-

Armia Krajowa
Komenda Okręgu Śląskiego
"Chodnik "

Nr. I-EP/44

Na podstawie upoważnienia Naczelnego Wódza Sił Zbrojnych w Kraju / rozk. 53/14 SP / nadał " KRZYŻ WALECZNYCH" po raz pierwszy, za odwagę i służbę kierowniczą Wojskowej Służby Kobiet Okręgu Śląskiego Armii Krajowej.

Komendant Okręgu Śląski

Walter /
ppłk. dypl.

blioteką Śląską. Jej artykuły ukazywały się na łamach *Oświaty Dorosłych i Przeglądu Lekarskiego*. Przygotowała czterysta haseł do *Słownika biograficznego kobiet uczestniczek walk o niepodległość Polski w latach 1939-1945*. W grudniu 1983 roku w swoim życiorysie napisała, że zajmuje się dokumentacją z lat okupacji hitlerowskiej, aby „nie zginęła prawda o walczącym Polakim Śląsku”.

Przyznane odznaczenia

Adela Korczyńska najbardziej ceniła, choć nie lubiła mówić o swoich zasługach, odznaczenia wojenne: **Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami i Krzyż Walecznych**. Ponadto otrzymała: **Krzyż Kawalerii i Medal Zasługi dla Związku Walki Zbrojnej Armii Krajowej** (1983 r.), **Medal za udział w wojnie 1939**, **Złoty Krzyż Zasługi dla Związku Walki Zbrojnej Armii Krajowej** w Rozwoju Województwa Śląskiego.

Nr 326 - Graf. Spółda. Prac. „Grażow” B.-001530

Ob. Ada K
ps. "

ZWIĄZEK HAR
Organ

Legitymacja

Ser.....

Drubna (nazwa)

Imię.....

ur. do.....

w.....

jest.....

miejsce.....

m. p. (C. X. R.)

Warszawa, dn.....

Komendantku C...

Przesłanie

Adela Korczyńska zmarła 23 kwietnia 1983 roku. Została pochowana na Cmentarzu przy ulicy Panewnickiej w Katowicach. Ukochany przez nią Polski Młodzi, która wyjdzie „o” będzie czuła i rozumiała, że BÓG - HONOR - OJC

Korczyńska Adela Stanisława (1912–1985) „Zośka”, kpt. AK, harcmistrzyni ZHP, hufcowa Hufca Katowice, komendantka Pogotowia Harcerk Placówek w Katowicach, zastępczyni komendantki Pogotowia Harcerk Chorągwi Śląskiej, szef WSK Komendy Okręgu Śląskiego AK, nauczycielka szkół podstawowych i dla pracujących.

Urodziła się 8 maja 1912 r. w Krakowie w rodzinie Jana i Wiktorii Korczyńskich. W 1928 r. rodzina Korczyńskich przeprowadziła się na Śląsk i zamieszkała w Katowicach–Ligocie. W tymże roku Adela podjęła naukę w Seminarium Nauczycielskim w Nowej Wsi (Wirku), gdzie po trzech latach zdała maturę. W 1931 r. została nauczycielką

w szkole w Nakle Śląskim, a w półtora roku później podjęła pracę w szkole w Katowicach-Ligocie.

Od dwunastego roku życia Adela związana była z harcerstwem. W 1930 r. została instruktorką, a sześć lat później – hufcową Hufca Katowickiego. Od 1938 r. prowadziła również dział szkolenia drużynowych w Śląskiej Żeńskiej Komendzie ZHP. Jako osoba niezwykle energiczna, a przy tym wrażliwa na problemy społeczne, zaangażowała się w latach 30. także w działalność „Ogniska” ZNP i w Polskim Związku Zachodnim.

W obliczu nadciągającej wojny została 15 sierpnia 1939 r. Komendantką Pogotowia Harcerk Placówek w Katowicach. W zakres jej obowiązków wchodziło m.in. organizowanie placówek ewakuacyjnych na dworcach kolejowych i w szkołach. Służbę na tym stanowisku pełniła do 3 września, po czym opuściła Katowice, wywożąc z zagrożonego miasta sztandar i pieczętki hufca. W następnych dniach przebywała wraz z ewakuacyjnymi zespołami harcerskimi w Krakowie. Do Katowic–Ligoty powróciła już 14 września, przystępując do nowych zadań realizowanych przez Pogotowie Harcerk w warunkach okupacji. W tym czasie starała się podjąć zerwane kontakty z przebywającymi na Śląsku druhami oraz uruchomiła łączność z przebywającą w Krakowie Komendantką Pogotowia Harcerk Chorągwi Śląskiej, hm. Ireną Kuśnierzewską-Kabatową „Lilką”.

W tymże roku podjęła współpracę z członkami SZP: dr Bolesławem Wiechulą „Sanem” (komendantem Tajnej Chorągwi Harcerzy) i Józefem Pukowcem „Bolkim”, „dr. Nowakiem” (szefem sanitarnym Chorągwi). Po aresztowaniach, które szczególnie w 1941 r. dotknęły byłych działaczy Organizacji Orła Białego z Zagłębia, Śląska i Krakowa, współdziałała z kpt. Teresą Delektą „Janką” – szefem łączności konspiracyjnej w sztabie Komendy Okręgu Śląskiego AK, a od jesieni 1942 r. utrzymywała kontakt z Ewaldem Migulą „Oraczem” – szefem sztabu Okręgu Śląskiego AK. Na wiosnę 1943 r. działała bezpośrednio w łączności z mjr. Zygmuntem Janke „Walterem” – komendantem Okręgu Śląskiego AK. Z polecenia

II/14

nia mjr. Jankego objęła w marcu tego roku funkcję szefa WSK Okręgu Śląskiego AK. Zastępczyniami Adeli Korczyńskiej w WSK zostały wyznaczone: na Śląsk – Janina Lewicka („Olga”, „Janka”), a na Zagłębie Dąbrowskie – Lucja Zarodowa. Śląska WSK odegrała zasadniczą rolę w utrzymaniu łączności okręgowej i niższych szczebli, a także w służbie kurierskiej. Swym zasięgiem objęła tereny: Górnego Śląska, Zagłębia Dąbrowskiego, Zaolzia i Opolszczyzny. Jednocześnie Adela współdziałała od 1942 r. z Elżbietą Zawacką („Zo”, „Sulica”), kurierką berlińską, organizatorką szlaków zachodnich Wydziału Łączności Zagranicznej (kryptonim „Zagroda”) KG ZWZ–AK, nadzorującą z ramienia szefa WSK KG AK tworzenie referatu WSK Komendy Okręgu Śląskiego. Ważnym odcinkiem działalności WSK była także akcja pomocy społecznej. W styczniu 1944 r. mjr Walter-Janke w miejsce rozbitej przez Niemców „Opieki Społecznej” powołał „Ochronkę” na czele z kpt. Antonim Morawskim „Rochem”. Do pracy w tej wyspecjalizowanej agencji AK Adela oraz Felicja Zarodówna kierowały śląskie harcerki.

Równolegle Adela prowadziła działalność w tajnym harcerstwie. Od maja 1940 r. pełniła funkcję zastępcy komendantki Pogotowia Harcerek przy Chorągwi Śląskiej, dowodząc organizacją na włączonym do Rzeszy Niemieckiej terenie Śląska. Zorganizowała i stanęła na czele tzw. „piątki” instruktorek kierujących konspiracyjną pracą harcerek. W skład „piątki” wchodziły obok Korczyńskiej: Janina Lewicka „Olga”, Anna Morkisz, Jadwiga Nowarowa i Lucja Zawada „Luśka”. Działalność kierowanej przez Adelę Organizacji Harcerek miała dwa zasadnicze cele: wspomniana praca dla organizacji wojskowych (przede wszystkim zabezpieczenie łączności) oraz akcję społeczną. W ramach akcji społecznej zorganizowano: służbę sanitarną, „Akcję Oświecim”, tajne nauczanie oraz akcję „Ziemie Powracające”.

W zakresie służby sanitarnej przygotowywano apteczki, gromadzono lekarstwa i organizowano punkty ukrywania rannych. Wykonując te zadania, starano się angażować druhny do pracy w aptekach i drogeriach, nawiązywać kontakty z harcerkami-pielęgniarkami oraz polskimi lekarzami.

„Akcja Oświecim”, rozpoczęta tuż po przybyciu pierwszego transportu z więźniami do KL Auschwitz, polegała na przetrzymaniu do obozu paczek z żywnością, odzieżą, lekarstwami i papierosami. Wysyłane leki dostarczała sieć harcerek pracujących w śląskich aptekach, Tajna Sekcja Oświecim zorganizowana przy krakowskim Patronacie oraz katowicki Deges – „centrala leków AK”. Akcja ta przybrała zorganizowane formy już zimą 1940/1941 r. Wedle zachowanych relacji Adela osobiście organizowała i nadzorowała przetrzymanie wspomnianych materiałów na teren KL Auschwitz. Do akcji tej wciągnęła także osoby spoza harcerstwa, m.in. siostry zakonne. Podobną akcją objęto inne obozy i więzienia hitlerowskie.

Tajne nauczanie rozpoczęto od zabezpieczania książek z bibliotek szkolnych, publicznych i społecznych, które okupant przeznaczył na zniszczenie jako „polską makulaturę”. Zebrane w ten sposób woluminy stały się podstawą dla tworzo-

nych tajnych wypożyczalni. Jednocześnie zorganizowano zbiorę brakujących, zwłaszcza na Śląsku, podręczników szkolnych, które sprowadzono z Zagłębia a nawet z Warszawy, o co osobiście zabiegała Adela. Zebrane książki były wysyłane dalej na Opolszczyznę, a także do obozów pracy na terenie Niemiec.

Kolejnym etapem tajnej pracy oświatowej i samokształceniowej było rozprawianie tzw. „przydziałów”, tj. instruktarzy do nauki. Kolportowane na terenie całego Śląska i Opolszczyzny instruktarze oraz programy szkolne dla szkół podstawowych stały się podstawą dla organizowanych przez harcerzy i harcerki grup oświatowych i samokształceniowych. Pomoc programową dla tej działalności uzyskano dzięki nawiązanym w 1942 r. kontaktom z krakowskim ośrodkiem tajnego nauczania nr 5 oraz współpracy ze Śląskim Biurem Szkolnym, którego łącznikiem z organizacją harcerki był hufcowy z Tych – Józef Norek.

Bezpośrednio z organizacją tajnego nauczania związana była akcja „Ziemie Powracające”, polegająca na przygotowywaniu kadr, zwłaszcza dla szkolnictwa, na potrzeby terenów, które miały po wojnie wrócić do Macierzy (m.in. Opolszczyzny). Po początkowym okresie samorządnego organizowania przez harcerki tajnego nauczania na tym terenie, zgłosił się w 1943 r. do Adeli Józef Norek ze Śląskiego Biura Szkolnego. Zadaniem jego było zebranie danych statystycznych dotyczących tajnego nauczania na Opolszczyźnie oraz przedstawienie wytycznych do nowej akcji szkolnej opatrzonej kryptonimem „Ziemie Powracające”. W ramach akcji zorganizowano kursy wiedzy o Opolszczyźnie, obejmujące zagadnienia z zakresu historii, geografii, działalności Związku Polaków w Niemczech (kursy te prowadzono we wszystkich ośrodkach harcerskich). Problemom związanym z akcją „Ziemie Powracające” poświęcono całonocne spotkanie „kierowniczej piątki”, które odbyło się w Sporyszu u Jadwigi Nowarowej. W trakcie spotkania – jak zaznaczyła Adela – „opracowałyśmy nasz własny program, w którym oprócz gromadzenia książek i pomocy naukowych, znalazło się zlecenie przygotowywania materiałów piśmiennych, robienie zabawek i kukielek dla przedszkoli, świetlic i bibliotek. Z plecakiem pełnym takich przyborów do pracy wyruszyła w 1945 r. jeszcze pieszo, bo nie jeździły pociągi, do powiatu prudnickiego Helena Wiechulanka z Piotrowic i Amalia Kabut (obecnie Spałkowa) z Ligoty. Krakowskim Ogniwom przesłaliśmy dużą ilość niemieckich podręczników szkolnych i materiałów o niemieckich organizacjach młodzieżowych, ich programy pracy oraz o formach przygotowania do życia i nawykach wyniesionych z Hitlerjugend (HJ) i Bund Deutscher Mädeln (BDM)” – (A. Korczyńska, *Udział harcerki i harcerzy w akcji tajnego nauczania na Śląsku*, w: *Tajna oświata i obrona kultury polskiej na Ziemiach Województwa Katowickiego w latach okupacji 1939–1945*, pod red. S. Kędryny, Katowice 1977, s. 93).

Adela oraz podległe jej harcerki, wbrew regułom pracy konspiracyjnej, realizowały zadania zlecane zarówno przez władze wojskowe, jak i cywilne. Mimo tego w podległym jej środowisku nie doszło do większej wsypy. Fenomen ten komendantka śląskich harcerki i WSK tłumaczyła następująco: „Gdyby ktoś

III/AG

„analizował te sprawy wtedy lub wkrótce po skończeniu wojny i naszą pracę, musiałyby stwierdzić: to dziw, że one nie wpadły! Tak wiele rzeczy robiłyśmy wbrew zasadom konspiracji, obciążając te same harcerki i instruktorki zadaniami przekazywanymi przez pracujące od 1941 r. oddzielnie władze wojskowe i cywilne (Delegatura Rządu na Kraj). Trzeba podkreślić, że harcerki aresztowane za udział w pracy konspiracyjnej w terenie nigdy nie mówiły o swych powiązaniach w ZHP, lecz o sprawach, za które je aresztowano i tylko wtedy, gdy im coś niezbitnie udowodniono” (A. Korczyńska, *Harcerki śląskie w czasie okupacji hitlerowskiej 1939–1945*, w: *Z dziejów harcerstwa śląskiego...*, s. 168).

Juliusz Niekrasz, żołnierz Okręgu Śląskiego AK i autor pracy poświęconej konspiracji na tym terenie scharakteryzował następująco działalność Adeli: „Była ona duszą tego harcerstwa, sprawowała funkcję zastępczyni komendantki Tajnej Śląskiej Chorągwi Harcerek. Ponieważ komendantka – harcmistrz Irena Kuśnierzevska – przebywała poza Śląskiem, funkcje komendantki pełniła przez cały okres okupacji Korczyńska. Wokół niej skupiały się śląskie harcerki, była dla nich źródłem nadziei, pomocy, rady. Adela Korczyńska porywała swym przykładem i postawą, pobudzała do czynu. [...] kierowała do ZWZ wspaniałe łączniczki, zawsze niezawodne w pracy. W uznaniu zasług i zdolności organizacyjnych 'Zośka' powołana została do Sztabu Śląskiego Okręgu AK jako szef Wojskowej Służby Kobiet” (J. Niekrasz, *Z dziejów AK na Śląsku...*, s. 52–53).

W styczniu 1945 r. Korczyńska zlikwidowała działalność WSK w terenie, a w październiku tegoż roku podjęła decyzję o swym ujawnieniu. Po powrocie do normalnego życia wróciła do zawodu nauczycielki. W latach 1945–1964 pracowała w szkołach podstawowych, a następnie w latach 1964–1971 była nauczycielką i kierowniczką szkół podstawowych dla pracujących. W tym celu ukończyła Studium Pracy Oświatowej dla Dorosłych.

W latach 1946–1949 i 1956–1960 działała także w harcerstwie, pełniąc funkcję zastępcy komendanta Chorągwi Śląskiej ZHP, z przerwą w czasach stalinowskich. Już w okresie wojny zaczęła zbierać materiały dotyczące strat poniesionych przez śląskie harcerstwo. Pracę dokumentującą konspiracyjną służbę harcerek i innych kobiet, rozpoczętą w czasie II wojny światowej, kontynuowała z wielkim oddaniem również po wojnie, jako członkini Komisji Historycznej Chorągwi Katowickiej ZHP. Była autorką *Szkiców z dziejów harcerstwa na Górnym Śląsku w czasie okupacji* oraz współautorką *Słownika uczestniczek walk o niepodległość Polski 1939–1945*. Artykuły swe publikowała m.in. na łamach „Przeglądu Lekarskiego” i „Oświaty Dorosłych”.

Kapitan Adela Korczyńska zmarła 23 sierpnia 1985 r. po długotrwałej chorobie. Uroczystości żałobne odbyły się 27 sierpnia w Bazylice oo. Franciszkanów w Katowicach–Panewnikach, a pogrzeb na tamtejszym cmentarzu. Odznaczona została m.in.: Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami (1944); Medalem Wojska po raz 1, 2, 3, 4; Krzyżem Walecznych (1944); Złotym Krzyżem Zasługi z Mie-

17

czami (1948); Złotym Krzyżem Zasługi (1958); Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1982); Złotym Krzyżem za Zasługi dla ZHP (1948 i 1982)

Mariusz Patela

APAK – sygn. 155/WSK; *Adela Korczyńska pseud. „Zośka”* (biogram), w: *Z dziejów harcerstwa śląskiego. Rozwój i działalność harcerstwa na Górnym Śląsku w latach 1920–1945*, Katowice 1985, s. 274–275; Z. Bednorz, *Lata krecie i orłowe*, Warszawa 1987, s. 168; *Bohaterowie spód znaku lilijki. Harcerze Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego w latach wojny i okupacji hitlerowskiej w świetle zeznań własnych i świadków*, wybór i oprac. Andrzej Szefer, Katowice 1984, s. 149, 149, 277, 295; *Harcerki 1939–1945*, Warszawa 1983, s. 85, 90, 142, 153, 193, 234, 278, 300, 300, 464, 471–473, 493; *Harcerki 1939–1945. Relacje – Pamiętniki*, Warszawa 1985, s. 111, 118, 119, 132, 133, 135, 136; K. Heska-Kwaśniewska, *Adela Korczyńska*, „Poglądy” 15 (3013) 1979, nr 18; J. Niekrasz, *Z dziejów AK na Śląsku*, Warszawa 1985, s. 41, 52–53; *Organizacja harcerki w latach 1939–1945*, oprac. Józefina Łapińska, Ewa Grodecka i Maria Steckiewicz, *Najnowsze Dzieje Polski. 1939–1945*, 1965, t. IX, s. 68, 85; M. Starczewski, *Ruch oporu na Górnym Śląsku i Zagłębiu Dąbrowskim. W latach 1939–1945*, Katowice 1988, s. 38, 91, 98, 119, 231, 258, 263; tenże, *Udział kobiet w konspiracji politycznej i wojskowej na Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1939–1945*, w: *Służba Polek...*, Toruń 1998, s. 247, 250, 252, 260, 260, 261, 263, 266, 267, 271, 274, 276, 277, 281, 285, 286; A. Targ, *Tajna akcja spolek śląskiego harcerstwa żeńskiego w okresie okupacji*, *Studia Śląskie* 1969, t. XV, s. 429–433, 441; Z. Walter-Janke, *W Armii Krajowej na Śląsku*, Katowice 1986, s. 31, 84, 147; Z. Wozniak, *Kobiety w konspiracji na górnym Śląsku i w zagłębiu Dąbrowskim*, w: *Służba Polek...*, Toruń 2003, s. 34–36, 40; E. Zawacka, *Szkice z dziejów Wojskowej Służby Kobiet*, Toruń 2001, s. 100, 126, 141, 145, 150–153; R. Ziobron, *Kapitan Teresa Delektka – szef łączności konspiracyjnej Okręgu Śląskiego ZWZ–AK*, w: *Służba Polek...*, cz. 5, Toruń 2003, s. 253, 256, 258, 260; Z. Żurn-Zahorski, *Pogotowie Harcerki i Pogotowie Harcerzy we wrześniu 1939 roku*, Katowice 1999, s. 464, 494.

Zob. Sylwetki Kobiet – zaimięcia cz. II, Fundacja 2006

~~Kossak Zofia 1° voto Szczucka, 2° voto Szatkowska (1889–1968), „Weronika”, „Ciotka”, krypt. Kos, n.o. Zofia Sikorska, Zofia Śliwińska, członkini Frontu Odrodzenia Polski, Społecznej Organizacji Pomocy, Tymczasowego Komitetu im. Konrada Żegoty, Unii Kobiet, więźniarka Pawiaka i KL Auschwitz-Birkenau, tercjarka zakonu św. Dominika, pisarka.~~

Urodziła się 10 sierpnia 1889 r. (zgodnie z metryką chrztu zachowaną w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Lublinie, a nie jak podają dotychczasowe źródła: 10 sierpnia 1890 r.) w Kośminie na Lubelszczyźnie, w rodzinie ziemiańskiej, jako córka Anny z Kisielnickich i Tadeusza Kossaka, wnuczka

Adela Korczyńska

Adela Stanisława Korczyńska ps. Zośka (ur. 8 maja 1912 w Krakowie, zm. 23 sierpnia 1985 w Katowicach) – polska nauczycielka, działaczka harcerska i społeczna, członkini polskiego ruchu oporu w czasie II wojny światowej.

Spis treści

Życiorys

Odznaczenia i upamiętnienie

Przypisy

Bibliografia

Adela Stanisława Korczyńska

Data i miejsce urodzenia	8 maja 1912 Kraków
Data i miejsce śmierci	23 sierpnia 1985 Katowice
Miejsce spoczynku	Cmentarz Komunalny przy ul. Panewnickiej w Katowicach
Zawód, zajęcie	nauczyciel
Odznaczenia	
	

Życiorys

Do Katowic wraz z rodziną przybyła w 1928 roku. W 1931 roku ukończyła Seminarium Nauczycielskie w Nowej Wsi i podjęła pracę jako nauczyciel. W latach 1931–1932 uczyła w szkole podstawowej w Nakle Śląskim, a od 1932 do wybuchu II wojny światowej – w szkołach w katowickiej Ligocie. Była działaczką Związku Nauczycielstwa Polskiego „Ognisko” oraz Polskiego Związku Zachodniego.

Jeszcze przed przybyciem na Górny Śląsk, w 1924 roku wstąpiła w szeregi Związku Harcerstwa Polskiego. W 1936 roku została hufcową w Katowicach, a od 1937 roku prowadziła szkolenia drużynowych. W 1939 roku została komendantką Pogotowia Harcerek w Katowicach. Po wybuchu II wojny światowej włączyła się w działania konspiracji. Od maja 1940 roku pełniła funkcję zastępczyni komendantki Tajnej Śląskiej Komendy Harcerek, natomiast od jesieni 1943 roku została szefem Wojskowej Służby Kobiet przy Komendzie Śląskiego Okręgu Armii Krajowej. Została wówczas awansowana do stopnia kapitana. Kierowała działaniami harcerek w zakresie służby sanitarnej, tajnego nauczania oraz pomocy jeńcom wojennym i rodzinom aresztowanych. Działała w Tajnej Sekcji „Oświęcim” w Krakowie, organizującej pomoc dla więźniów obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau. Prowadziła również tajne nauczanie. Po zakończeniu działań wojennych powróciła do pracy w szkolnictwie oraz służby harcerskiej. W marcu 1947 roku otrzymała stopień harcmistrzyni. Była zastępczynią komendantki (1946–1948), a następnie komendantką (1948–1949) Śląsko-Dąbrowskiej Chorągwi Harcerek, natomiast w latach 1956–1959 była zastępcą komendanta Katowickiej Chorągwi ZHP. W latach 1956–1964 była członkinią Naczelnej Rady Harcerskiej. W połowie lat 60. XX wieku wycofała się z działalności ZHP z powodu upolitycznienia harcerstwa oraz odejścia od ideałów skautingu^[1].

W 1960 roku ukończyła Studium Nauczycielskie ZNP na kierunku społeczno–oświatowym z historią. Do przejścia na emeryturę w 1971 roku nauczwała w katowickich szkołach podstawowych i średnich. W kolejnych latach utrzymywała kontakty ze środowiskami harcerskimi, Związkiem Bojowników o Wolność i Demokrację, Towarzystwem Miłośników Historii, Śląskim Instytutem Naukowym oraz Biblioteką Śląską. Była autorką kilkuset haseł do wydanego w 1988 roku „Słownika uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939-1945”. Publikowała również na łamach „Oświaty Dorosłych” i „Przeglądu Lekarskiego”.

11/19
Do końca życia była nękana przez służby bezpieczeństwa PRL, które chciały przejąć zgromadzone przez nią materiały^[1]. Po śmierci została pochowana na cmentarzu komunalnym przy ul. Panewnickiej w Katowicach.

Odznaczenia i upamiętnienie

Za swe zasługi została odznaczona jeszcze w latach II wojny światowej Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami oraz Krzyżem Walecznych. W latach powojennych otrzymała Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal „Za udział w wojnie obronnej 1939”, Medal 40-lecia Polski Ludowej, Złoty Krzyż „Za Zasługi dla ZHP” a także Złotą Odznakę „Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego”. Jest patronką katowickiej Szkoły Podstawowej nr 35 z Oddziałami Dwujęzycznymi przy ul. Zielonogórskiej 23.

Przypisy

---

1. Archiwum Druhny Adeli (<http://szkola.interklasa.pl/ada/>). szkola.interklasa.pl, 2004. [dostęp 2016-10-31]. (pol.).

Bibliografia

- Ewa Kaszuba: Patron Szkoły (<http://www.gimnazjum21.katowice.pl/patron.html>). www.gimnazjum21.katowice.pl. [dostęp 2016-10-31]. (pol.).
- Korczyńska Adela ps. Zośka (<http://harcerki.org.pl/biogramy/korczynska.html>). harcerki.org.pl. [dostęp 2016-10-31]. (pol.).

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Adela_Korczyńska&oldid=69133430”

Tę stronę ostatnio edytowano 26 gru 2022, 12:42. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl>), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).

Syn Edyty Górniak gorzko o ojcu. "Wstydzę się go"

Dziennik Zachodni / Aktualności / List do DZ: Nasza wielka patronka miała pseudonim "Zośka"

List do DZ: Nasza wielka patronka miała pseudonim "Zośka"

8 maja 2012, 14:59

OPRAC.:

PS

8 maja 2012 r. mija setna rocznica urodzin Adeli Korczyńskiej, patronki Gimnazjum nr 21 w Katowicach. Kobiety, dla której patriotyzm, dobro i pomoc drugiemu człowiekowi były sensem życia.

REKLAMA

Adela Korczyńska urodziła się w Krakowie 8 maja 1912 r. Do Katowic Ligoty przybyła wraz z rodzicami w wieku 16 lat. W harcerstwie działała od 12. roku życia. Przeszła wszystkie stopnie i funkcje organizacyjne do harcmistrzyni włącznie. Wartości, którym wierna była w tej organizacji, pielęgnowała w dorosłym życiu - zarówno prywatnym, jak i w pracy pedagogicznej.

W 1931 r. ukończyła Seminarium Nauczycielskie w Nowej Wsi i podjęła pracę w szkole podstawowej w Nakle Śląskim. Po półtora roku wróciła do Katowic. W 1940 r. została zastępczynią komendantki Tajnej Śląskiej Komendy Harcererek. Komórka przez nią kierowana jako jedyna uniknęła rozpracowania. Rok 1943 przyniósł jej tytuł komendantki Wojskowej Służby Kobiet przy Komendzie Śląskiego Okręgu AK. Kapitan Adela Korczyńska przyjęła pseudonim "Zośka". Wiele czasu, sił i energii poświęciła pomocy więźniom obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau oraz ich rodzinom. Przygotowywała dla nich paczki żywnościowe, lekarstwa, przekazywała grypsy z Auschwitz ich bliskim i pomagała uciekinierom z obozu, organizując im miejsca schronienia.

W konspiracji prowadziła również tajne nauczanie.

Lata powojenne były dla naszej patronki bardzo trudne. Co prawda wróciła do harcerstwa i do szkoły, jednak w latach 60. wystąpiła z ZHP. Nie mogła pogodzić się z jego upolitycznieniem i odejściem od ideałów skautingu. Pracowała m.in. w Szkole Podstawowej nr 34, SP nr 15 oraz w bibliotece SP nr 35 (dzisiejsze Gimnazjum nr 21) w Katowicach. Kładła ogromny nacisk na wychowanie przez czytelnicwo i krajoznawstwo. Jej bliscy wspominają naszą patronkę jako osobę bardzo ciepłą i serdeczną, choć jednocześnie stanowczą i wymagającą. Ostatnie dwa lata jej życia to walka z ciężką chorobą. Zmarła 23 sierpnia 1985 r. Została pochowana na cmentarzu przy ul. Panewnickiej w Katowicach.

REKLAMA

W sercach uczniów Gimnazjum nr 21 wspomnienie o niej nigdy nie zginie. Młodzież, która wyjdzie "od Korczyńskiej", zawsze będzie rozumiała, co znaczą słowa: Bóg-Honor-Ojczyzna. MOKR

Michał Cender, uczeń klasy 3b Gimnazjum nr 21 w Katowicach

Nasz adres: "Dziennik Zachodni" Media Centrum, ul. Baczyńskiego 25a, 41-203 Sosnowiec

opinie@dz.com.pl

Dołącz do nas na Facebooku!

Publikujemy najciekawsze artykuły, wydarzenia i konkursy. Jesteśmy tam gdzie nasi czytelnicy!

[Polub nas na Facebooku!](#)

Dołącz do nas na Twitterze!

Codziennie informujemy o ciekawostkach i aktualnych wydarzeniach.

[Obserwuj nas na Twitterze!](#)

Kontakt z redakcją

Byłeś świadkiem ważnego zdarzenia? Widziałeś coś interesującego? Zrobisz ciekawe zdjęcie lub wideo?

[Napisz do nas!](#)

II/197

K o b i e t y - P o l k i - H a r c e r k i (1910 - 1949)

STRONA GŁÓWNA

INFORMACJE PORZĄDKOWE

BIBLIOGRAFIA

ALFABETYCZNY SPIS NAZWISK

A-F

G-J

K-L

M-O

P-R

S-Ś

T-Wi

Wo-Ż

KORCZYŃSKA ADELA

ps. Zośka

ur. 1912 Kraków
zm. 1985 Katowice

- nauczycielka
- kapitan AK
- szefowa Wojskowej Służby Kobiet w Komendzie Śląskiego Okręgu AK
- organizatorka tajnego nauczania
- organizatorka pomocy dla więźniów Oświęcimia
- autorka artykułów poświęconych oświacie dorosłych
- autorka materiałów dokumentujących udział harcerstwa w walce z okupantem

podharcmistrzyni 1937

harc mistrz 1957

instruktorka Śląskiej Chorągwi Harcerek

1930-38 - komendantka Hufca Harcerek w Katowicach

1938-39 - kierowniczka Działu Kształcenia Drużynowych Komendy Śląskiej Chorągwi Harcerek

1939 - komendantka Pogotowia Harcerek w Katowicach

1940-43 - zastępczyni komendantki Śląskiej Chorągwi Harcerek

1946-48 - zastępczyni komendantki Śląsko-Dąbrowskiej Chorągwi Harcerek

1948-49 - komendantka Śląsko-Dąbrowskiej Chorągwi Harcerek

1957-60 - zastępczyni komendanta Katowickiej Chorągwi ZHP

1956-64 - członkini Naczelnej Rady Harcerskiej

Pochowana w Katowicach na cmentarzu przy ul. Panewickiej.

Źródło papierowe: 5, 13, 23

Źródło elektroniczne: <https://www.google.pl/Adela+Korczynska>

III Inne materiały

- Z rozkazu Komendanta Okręgu Śląskiego z dn. 23.03.1944, odpis, rkps. (oryg.), k.1, s.1
- Materiały do „Słownika biograficznego kobiet uczestniczek walk o Niepodległość Polski 1939-1945”, rkps, k.2, s.2-3

... Z rozkazu Komendanta Okręgu PL z dn 23/3.1944

Roch (urząd: Inspektorat Pulek)

4. Przygotować kartako dla Kmdy WSK na Komendzie w NOW i przekazać go miejscowej Komendzie WSK w AK celem przeprowadzenia ka-
 ptyfikacji i scaleń. Jednocześnie, że kierując
 prac WSK, prowadzący jest ze względu na
 bezpieczeństwa obsługi. (dotyczy nowego
 systemu i obsad nie należy zmieniać).
 Wyregulować instrukcja o współpracy
 z WSK w opracowaniu.

III-2

Materiały do Słownika Biograficznego Kobiet Uczestniczek Walk
o Niepodległość Polski 1939 - 1945 .

opracowane przez Komisję historii kobiet w walce o niepodległość -
Towarzystwo Miłośników Historii .

Część I / próbna / . Poległe i zmarłe w 2 wojnie światowej od A do J .

Dotyczy Śląska.

Stwierdzone nieścisłości na podstawie dodatkowo uzyska-
nych materiałów. Opracowała komisja w składzie : Teresa
Delekta , Katowice, Adela Korczyńska, Katowice. Maria
Zerzeń-Szewczykowa , Sosnowiec.

1. str.37 - Bieniewska Wanda zamieszkała przy ul. Dęblińskiej,
aresztowana w grudniu 1942 r , ukrywała się od
maja 1942, łączniczka inspektoratu Sosnowiec do obw.
Zawiercia.
2. str 39 - Binek Bronisława i Zofia. Zostały rozstrzelane
4 lipca 1942 r w obozie koncentracyjnym w Oświę-
cimiu, dzie w powyższym dniu odbyła się wyjazdowa
sesja katowickiego sądu doraźnego, na który przywie-
ziono obie siostry wraz z innymi więźniami z więzie-
nia śledczego w Mysłowicach. Od czerwca 1942 r kato-
wicki sąd doraźny odbywał się w Politische Abteilung
w Bloku XI w obozie Oświęcimskim. Wyroki wykonywano
natychmiast po posiedzeniu sądu doraźnego.
Źródła : ~~Katynsk.~~ Pod rządami Prawą Karnego Wojennego
III Rzeszy , Górny Śląsk , 1939-1945, Wrocław, 1972
Alfred Konieczny; Lista zgilotynowanych w więzie-
niu w Katowicach. załącznik nr.1.
3. str.40 - Błach Jadwiga - omyłka w dacie aresztowania - powinno
być: aresztowana 4 lipca 1944 r
4. str 54 - Buczkowa Maria - załącznik : fragmenty z książki
R. Hayduka , Pogmatwane Drogi, MON 1976, str.110,
116, 282. załącznik nr.2.
5. str 68 - Chyla Alojza - nazwisko powinno być Hyla - załącz-
nr.3 , Relacja o Nieżyjących uczestniczkach ruchu opo-
ru: Hyla Alojza, Hyla Anna , Hyla Aniela, Hyla Stefania
6. str.74 - Czaplowa Henryka żyje , załącznik nr 4 , odpis
relacji własnej otrzymanej od doc dr hab Elżbiety
Zawackickiej, Toruń,
7. str 79 - ~~Badałkówna~~ Stefania Dadokowa : powinno być : Zginęła
z wyroku Sądu doraźnego katowickiego gestapo w

29 listopada 1943. dokumentacja : A.Konieczny . Pod rzą-
dami prawa wojennego karnego III Rzeszy ... str 375/ 375,
poz 50, Relacje Ocalałych ofiar wyżej wymienionego sądu
doraźnego: Wandy Romik-Skrzypczakowej, Cieszyn, ul.Sej-
mowa 8 i Władysława Początki, Katowice, ul.Jordana 6.
/ relacje ustne w rozmowie z A. Korczyńską zostaną na
piśmie przesłane dodatkowo./

8.

str.84-Delong Wanda - aresztowana 9 stycznia 1941 r, łącznicz-
ka Z.O. sieć Kwaśnickiego , skazana w czerwc 1942r
wyrokiem Volksgericht w Katowic^{ch} na 5 lat ciężkiego więzie-
nia...~~Do~~ słowach ukrywając się u rodziców : pracowała
jako łączniczka grupy partyzantów AK obw Cieszyn - Śląsk.
tkst jak załącznik nr 5.

9. str.96 Dylik Jadwiga - poprawiny właściwy tekst załączni nr 6

10. str.98. Dzieniowa Maria - powinno być Dzieniowa Bronisława mat-
ka Marii ur. ... załącznik nr.7 odpis listu Karoliny Ślisz
z Bielska z wywiadem u córki Dzieniowej Janiny Dzień

10. str.160 Izsak Zofia ... Nazwisko brzmi Issak ~~W~~ Relacja Marii
Szapla- Markiewicz u doc dr hab Elżbiety Zawackiej

Lista strat nr 1.

Bawół Maria żyje, mieszka Katowice⁶, Kołobrzaska

Relacja

Korczyńska,

IV Korespondencja (oryginały)

- Korespondencja (listy) z lat 1983-1984 Adeli Korczyńskiej do Elżbiety Zawadzkiej jeszcze przed powstaniem Fundacji
List Ady Korczyńskiej do E.Z., Sosnowiec 24 8 1983r.
rups. oryg. K.2, s. 1-4
- List Ady Korczyńskiej do E.Z. Katowice 29 8 1984r.
Na odwrocie tego listu odpowiedź Elżbiety Zawadzkiej
rups. oryg. K.1, s. 5-6
- List A. Korczyńskiej do E.Z. 1984r. rups. oryg. K.1, s. 7-
- List A. Korczyńskiej do E.Z., z dnia 24 xii 1984r. rups. oryg. K.2, s. 8-11
- Kartka E.Z. do A. Korczyńskiej z dnia 25 ix 1984r.
w treści prośba o przysłanie materiałów archiwalnych. rups. oryg. K.1, s. 12
- Kartka E.Z. do A. Korczyńskiej b.d. rups. oryg. K.1, s. 13
- Kartka A. Korczyńskiej do E.Z. z dnia 14 xi 1984r. rups. oryg. K.1, s. 14-15
- List do Elżbiety Zawadzkiej, Sosnowiec z 10 vii 1984r. od Marii rups. oryg. K.2, s. 16-17
- List do E.Z., Sosnowiec, dn. 5 xi 1984 od Marii rups. oryg. K.2, s. 18-19

Korespondencja do Elżbiety Zawadzkiej rok 2004

Pismo z Instytutu Pamięci Narodowej, Katowice, z dnia 30 xi 2004r.
do Elżbiety Zawadzkiej rups. oryg. K.1, s. 20

Korespondencja stara

od 1983r- 1984

od Adeli Korezyńskiej

198371

IV/11

Kochana Edo!

Napisałam chęć poświęcić kilka zdań Teresie.
 Ma już krebowy pomnik na mogile obok siostry Janki.
 Był górcem jaki na jej urodziny 23 sierpnia. Na tablicy
 nagrobnej oprócz jej nazwiska jest nazwisko Janki
 Popiela karmięcej w latach 1943 w Myślenicach.
 Chociażno koszty pogrzebu jak i "umowa" s/jg dwójki
 cen ^{ponieważ} pokryte w własnych funduszach Teresy:
 pogrzeb w kucmorskich pochówku w szpitalu Trent;
 na płyty porcelanowe z kłosem obrotu, koszt ubojnie-
 czenia i na miejsce sprzedaliśmy w jej imieniu. Mamyte
 zorganizował i napisał Samotek Mięsa.
 Teresa testament zrobiła dość późno, właściwie
 dopiero w okresie ~~tych~~ ostatnich, gdy miała ograniczo-
 ną sprawność umysłową. W ten sposób ~~z tego czasu~~
 Nikt z nas nie wiedział, że Janka w 1956 przyjechała
 z sobą spore majątki, że te majątki nieporozumienie w szpitalu
 Sianowej a po jej śmierci u jej siostry Magdy. Lasy spadku
 jako również jej majątek wyprzedania, mieszkanie były takie
 jak często u odwołanych samotnych. W tym czasie są
 należności przedurumnie: bogata Magda i ta odłamna
 przedurumnie która, która, która. Pomyśleliśmy o Mięsa
 o porównaniu i miarę, że w naszym interesie

1/3
telefonicznie, które niedomagamy od 2 lat, właśnie
ostatnia część prasa była na ostatniego tego petytu, a nas,
— Od strony tego roku brakuje dwóch tygodni Świątka
Siemogimnastycznego, w miesiąc później wesele Teresa, a
a wreszcie Brama podokonyńska, która tak niedawno
opie zajmowała się obu siostrami z Wielkopolskiej
Męgiel kmięgała się mocno pokolewie z ubiegłym
roku tamż maż Jasi Pięskupuszy. Ona teraz stale
przebywa w Szczecinie, ma teraz niekiedy kłopoty ze
membrami.

W sprawie mediów li na radono kiedys pytanie
z sprawie druku tego materiału z danymi. Jakiś nie
umiem li na nie odpowiedzieć. My bardzo chciałbyśmy
by był publikowany i znamy właśnie tu, gdzie
tak niewiele już nowego materiału z lat do 1945 -
i nie się nadal u tw. naukowców nie widać.
Ze smutkiem stwierdzam że etatowi pracownicy takich
szkół uniwersyteckich i instytutów to amatorski
ludzie. Umieszczenie ich na pseudonaukowych i go-
szarobach. Poza tym nasza "nie wypychać się" nie
koniecznie odważnych badaczy. Ich kierownicy naj-
częściej, bezprócznie okresy lub niekiedy sprządać
to samo, co już w innych kręgiach publikowane.

14/14

W tym roku obok migraacji strasen na terenach 1939
określają Katowice postanowiono pomnik harcerzy. Mówi
się, że jedyni z przetrwałymi w kraju. Niemniej już
20-letnia walka i ten pomnik, ale to nie ten, który
tej walce przypomina się o historii. Widać, że sprawa tego
pomnika wybudowała i milującym dotąd śladów
potrzebę, głównie dzięki innym organizacjom i spraw
związanych z walką o Śląsk w latach 1939-1945.

Przy okazji wydania przed 700 latami ~~tu~~ polecił
WHP kwalifikację się dane o dniach, nieznanych mi
dotąd: 76 osób. Ciągnęłam do tego wydawnictwa, powstałego
mimo olbrzymich przeciwności przez 12 osób, ale nie udało się
z żadnym oficjalnym zespołem historyków. Właściwie stało się
z dr. Michalsonem (napisał dobre książki, szuka wydawnictwa)
On jest bardzo egocentryczny, nie argument, a ja nie
byłam młodziwą, uprzedzonych tylko do pracy dla niego.
Dla jego korzyści. Władzy służyła:

Jakiś nie porównam, mam wiele własnych
wzrostu do wypracowania. Przekonaniu się, że może
jest trochę materiałów, same minimum pisze!

Wzrost, trochę pisze.

Wu! się to dużo podrażnia i improwizacja

Adria

29. X. 1983 - Na podziękowanie i operację.

Heshana Elu!

Katowice 29. XI. 1984 r.
rozeslan 16 XII wewn IV/5

Proszam ci w 3 listach potrzebne ci materiały:

1. adres i notkę k zerknomy k Franciszku, Thierbach.

2. Relacje o Annie Rayskiej

3. Relacje o Augustie Krieger (na 88 lat)

4. Relacje o Michalinie Konińskiej z kompletem materiałów,
którymi dysponuje - wymaga pracy porządku. Było mi
trudno znaleźć dane do jej działalności z okresu przed
1939 r. Naprawdę nie ma żadnych prac w tej dziedzinie o Kaptoku.

5. Poszerzoną relację o Terese Bundeńskiej

6. Fragment z książki "Numerzy mówią" - dotyczy śmierci Yki Wasy.

7. Niepełne dane potrzebnych ci nazwisk do opracowania
Śląskiego Pogostu Spółecznego, mamam trochę pytań - resztę
dość gdy tylko mieć do adresu Genia Wala-Czempasowa.

8. Odbitki z "Głosu Polaka" z 15. VI. 1939. Odpis artykułu
Mariani Tumanak jak ci posłałam. Jest art. Anny Rachej,
Belechowskiej i nazwiska odznaczonych 1/6 (zr. działyce)

Judowiga Kroszowa, Janina Martini, Ilona Kayk, nawracielki ze Szkoły
Zawodowej twarzątkowa Polak nie żyje od 2 lat. Nie wieszam nazwie, kto
ma ich opracowanie o Tosa Polak.

9. Czeko, z du pomocą proszę ci maszynowy odbitek
tego w piśmie o koncertach.

10. Nie mamy żadnej dokumentacji z 1939. Wszelkie informacje
z 1939 r. w Rabitynie i przedtę.

Reżyż interesujących ci spraw proszę w 3-ciu
listach. Wszelkie informacje to być narodzi
Inpekpedycyjne.

Dobranie i powodzenia w pracy
Krzysztof Adas

do Kochana!

list Twój szedł, mimo dopiszek, obniżenie, otrzymałam go
 w poniedziałek rano ( ). Jest wszystko dobrze; poza stanem
 tej potwornej anemii historia była normalna, babzka. 30.08
 próbowałam obrobić tapozan (na robkach), bo wracana ilość fotografów
 i tego resztek różności Teresy oberwała dno. To mi się gościł
 nakimowało. Meczyłam się 4 godz. w robocie, aż mawaszcie
 przyszedł ktoś z sąsiadów i uładowił. W nocę rozleciał mi się
 solidnie uchowany mierzniak. Jestem takie cięło malowane,
 nie mogłabym wygłosić spory referat na te tematy, ale
 solidnie wykrwawiałam, myśląc, że to skrośpy po tamtej pracy.
 Nie miałam siły sięgnąć po słuchawkę telefonu, bo wyli-
 czałam, że muszę iść, otworzyć drzwi mieszkanie i domu dla Pogotowia
 Kano stwierdziłam, że wytrzymam jeszcze 2 dni, by więcej
 urobić w odstąpieniu pomnika Marcysy S. J. Wzrostem mówięc
 chciałam się zobaczyć tylko koncert 70-letnie przesłanki hawerskiej (to
 było cud! Lepsze niż Gauda Warszawska)

No i tam się zaryzykował. Ponieważ aktualnie rodzinka
 wybyła (wyjazd) - porostali telefonowali, jak normalnie, korzystałam
 to zaryzykowanie górnych dróg oddechowych. Tak zaczęła jeszcze
 3 tygodnie. Sprzęt przyniesli mi sąsiedzi, wreszcie obsłużyć
 do poradni (widzając co 100 m). Inkwizycja alarm - "ależ pani
 ma anemię!" Zmierzkałam się najpierw w jednym szpitalu
 potem na klinice naprzeciw mojego domu.
 Zaaplikowano mi transfuzję za transfuzją (w sumie dostałam
 2 1/2 l krwi od Odamów. Były z nią ogromne kłopoty
 bo to (O, RH-) Podobno jeszcze zdobyli dla mnie jeszcze 1/2 l

To operacja (ide na godzinę na operację napisaną)
 to miała być najpierw krytyczna ordynarna skrobankes

dlu zrozata sie niemowlaka to bylo niewymowne na wiele krwi. Isje
problemy cieci, otwarcie, oczyszczenie w zesatek migdalko
możliwych od odsobkewiel.

Granda sie zrobila w mojej rockimie (3 lekarzy
i siostra troche apodyktizozma). Drosita, ramyze o mnue
dbali. Z kolejno bylism w 2 szpitalach, w obu pod narcerska
serdeczna opieka i troska.

Bylabym juz w domu, gdyby nie wystapilo kooperacyjne
nasroepne ajit w jednej nodze. Chcu go od 8 dni spawate,
jak niemowlaka i pascy bjez na bczark. Gdyby me to
moga, bylaby od drus (poniedziattek) juz w domu.

Chartim w stanem zdrowia blangi, powinna dawno
byc po operacji; arcu byla w szpitalu - operacja niemowlaka,
choe ona sama jest juz na mar, zdrowotnoscia. Jez, jak
mamre gait pod condonim, opieka swich bliskich

Teresa mała mnóstwo kwiatów na Laduska. Pewnie o tym
typodim praw mwyjdzie pawel. To przeciwny stawiek.
Poznamam li, slizo napisac co zrobilismy, co napisalam,
ale to musi byc specjalny list. Pracuje i tu w szpitalu,
choi na lizgac to spradnie truchlosci
Mozalam pilnie wresniewe terminy.

Latogram serdecznosci, szczenia zdrowia
i osobnej pracy.

Papiz odwrrotnie co to byl kawo juristek?
Pilnie pameluje,

Oda poniedzi. XII. godz. 10-Ta

Adresuj wypraznie na Kaminska. Pozte mau najpobniez
na drugi dzien (historoska popadum). Oazymsce nikt tam
stale nie siedzi, choe siastrenica jest codziennie

Kochana Eulo!

Dł. XII. 1984r.

Pomyśl, proszę, bez oburzenia, że ten tożeci list pisać dopiero w nocy. Tym bardziej jest o to, że li myśli i wyrażenia.

Te pomysły i plany są naprawdę długie i szczegółowe. Załączam Ci na temat osobnej książki. Aktualnie książka ostatnio 5 tygodni i go napaka, przegrzanie. A tak się, ma być w rzeczywistości kilka miesięcy temu, że się tak szybko otrząsnęłam.

Proszę Ci przesyłać tekst pisany na maszynie w kłopotach. Powstał trochę oryginalnie, to był pióro i "przewietrzenie" po operacji. Jaki oddałam redaktorowi na wgląd na termin. Usunął tylko błąd (dla mnie bardzo istotny; musiałam go tak napisać) i samą formą. Tomamy przez niego, powstała do naukowej i badawczej fragmenty Banku Narodowego Warszawa 1939 r. (10.1)

W tej chwili mam w domu maszynę i całoci książki. Obejmuję historię słaskiego ZHP od 1920 - 1945 r. Moje opracowanie jest jej fragmentem. — Załączam też dla Ciebie odpis Banku Narodowego Warszawa nr 1 z 10.1.1939. Cile pamiętam prosiłam go tylko Pani Włosi, gdy mój mała kompletować swoje archiwum. Jeśli chcesz, katyńskimi ten Kraków do swego archiwum. — Załączam też biografię Teresy. Napisa, proszę, swoje uwagi, to przedstawiona do ^{in nego} opublikowania w Biograficznym. — Z materiałami o Konecznej było dużo pięknego z okresu do 1939. Kupiłam nie ma żadnych opracowań okresu między wojennego. N.p. nie umi mi tom jeszcze sformułowanie odpis Kowalskiej, że ZPOK w Warszawie przekształciła się w Samopomoc Społeczny Kobiety. Sądzi że utwórano także "pamiętnie" wśród angielskich Michałowie Legatów Socjalistycznych. Nowa książka Kraina Konecznej Tarasza, któremu ma Michałowi "pamiętnie" ona redagowały wszystkie swoje przedmioty.

Być może, prosząc bratami i siostrami, swym Barbarau, ibrane materiały (pytam o list Brany, tak istotny dla sprawy), o kam wyprawy przed redaktorem odpisy materiałów o polityce, gdy me moja Brany.

- Zjedlys' vnučatam daromnie dla l'ubie matematiki o Rudolfe Bednora, karmiere do Miedua. Vnučatam na svoje naboženství prvy posvěcením tablicy A-konky, ze to byl brat narogo biskopa Bednora, byl v Osmierimni, prvyd, Jesh to jeshore aktualne, naměnie se do niego v prosbu o smeregity. Organizatoreu spravy tablicy i vospitani byl dr. Neckras. Dugmunt pryjerhat tyko v p'memōmēniēu. Ale oni plaj se v' konjatorovani v razogobach p'ovotavani kospiraciji na Slogku i v kagēbku. In vopie mērie g'ōmnie teresa, more trocha je, ale ne byt'ymy v k'antatocie

Ubrane "divocnyj" v taatyh let se tak chysto i dris' bohaterkie. Maryška Adamovskova (z Jordonu) miala mioniac temu v'ebicny prvy m'ejstvomym p'uvoclenia operacje, vstavlenie ost'vornego b'odra (endo). Jesh v'obose interesnyj domeny naha - v'itacji - varame ne v'oh je stepac na operacnyj voz. 11/1. jidac na d'ubro rehabilitacje do Ust'mina. V'ypsey m'ic m'og, m'ogic v' p'edacina dla nej. Dva lata temu p'oviedacila mi "Ne dam se, a p'ovoc p'ovocac sig o 2 kulach, m'iesake sama. V' to jeshore trosocny on v' m'ice i m'ypisuje facture, modre listy.

Maryška Adamovskova, v'atopocnyj Jerej v' Povekalu, chodit j'ur v' brate, l'oske. G'ol'ym ja tu navet v' takim v'ovme m'iala klamny a navet dris', inacnej factocnylaby sig narva Slogka j'ovca. A Maryška Serevnykova - v'udny b'ovick! V'ac jej trudno, stara se ch'ic raz v' m'iesacica p'odjechat do Ligoty. Namy v'udy narvane dris' radosti i v'ogto navet ves p'ichnemy dalej.

Pytae o dokumentacje v' 1939 r. B'epadit' v' Babar'ime, J'okrane po Zadesy h'ovocok dla k'utakiv'ov takre t'ac byt'. O'v'p'ovit'ij p'ievoc v' kieranki M'echara. Ja p'otem konjatoram se svoich razg'ovore i k'utakom t'ercocnyh konjovch m'ic v' kot p'opredic'ch i'ankolenia. — Reforac PdOK - istmial v' Sl. K'indua Chongoty od 1929 r. P'ov'it'kone narvna d'ic v' p'ov'ovest'v'eni' v' v'ejk'omogo Od 1931 k'ionije m'im K'uz'yma P'hitovca (M'at'ovoca). Od 1935 r. m'aja j'ov' Ch'ov'p'ovicnyj spravnocicnyj o'ov PdOK (K'omundant' K'uz'yma U'it'ovoca, Fr'anc'iska Ch'odura, Barbara Sp'ivocok, M'ildona S'of'ra - m'yp'it'ac (da 1939) po p'ov'ovest'v'eni' k'ov'icla k'ionocata i' m'ym d'icacem. K'ov'ic ke v' 1939 M'ildona S'of'ra p'ov'ovest'v'eni' o'ov PdOK v' k'om'ej, D'olnej (v'ac'ac - M'iam) relacje v' v'it'ovic'ch i' M'iedany). P'ov'ovest'v'eni' z m'ic v' k'ov'ovame jakos 4 lata temu, ale tyko o m'ovocm'ic i jej d'ic'ac'v'ocem o'ov'ov'icnyj.

K'uz'ov'ic'v'oc'ke - 1939 r. v'ob'ov'it'ac' v' v'ov'ov'icnyj

Byly topka sávané, vychodné, spracované a fenié, kempas te adresy na
Pomocenskéj. chýde, se po kempas dáte spracované mäsúten to kempasúny, 1/16
14/10

Ady

Co do morich pocompetu sávaných: 2 kúcia sávaná 1983, pocompetu
tupovan (na káckach). Zastávam sa mi rie, k moy mäsú 2-kúny kúctak.
Mánet me mäsú sávanú antelefonové po pocompetu. Zastávam sa mäsú býšam 4 dnu
(34% kempasúny) Pocompetu pú transpúje (~~na sávanú~~ 8 kúctak - 3 kúctak,
operácia m kúctaké sávanú mäsú sávanú - sávanú sávanú. 4 sávanú 4 kúctakú
kúctakú m kúctakú. Pocompetu kúctakú mäsú mäsú 2 kúctakú - sávanú me sávanú 6. dnu
Po tých sávanú sávanú 2 1/2 mäsú kúctakú mäsú kúctakú mäsú kúctakú, pocompetu
(sávanú), me mäsú mäsú sávanú, mäsú mäsú. Pocompetu kúctakú
kúctakú sávanú me mäsú mäsú mäsú 2-5 sávanú. - mäsú mäsú kúctakú
mäsú mäsú mäsú sávanú sávanú. Po pocompetu mäsú 1984 r kúctakú mäsú

IV/41

4.

mikrocyfem stane. Próbuję się ten nie decy, Tak jak Horylka. Inny me
te sprawy jeżeli to nieumierający układ niekolejny od ~~niekolejny~~ boli
ad boli i kłopotliwa. - Doprowadzić się do nieumierającego i jak
zwykle, nie chce, by me ukonkretniły moje materiały i innych gdańskich
w pierwszym Instytucie myślenia na tezie. Mam nadal powołanie
do pracy i ostateczną troskę, próbuję, mającego zdrowia.

Inny innych, ma gorsze sytuacje.

Stę, worderane prowadzenia i Inny ten uważaj 'ca subie'

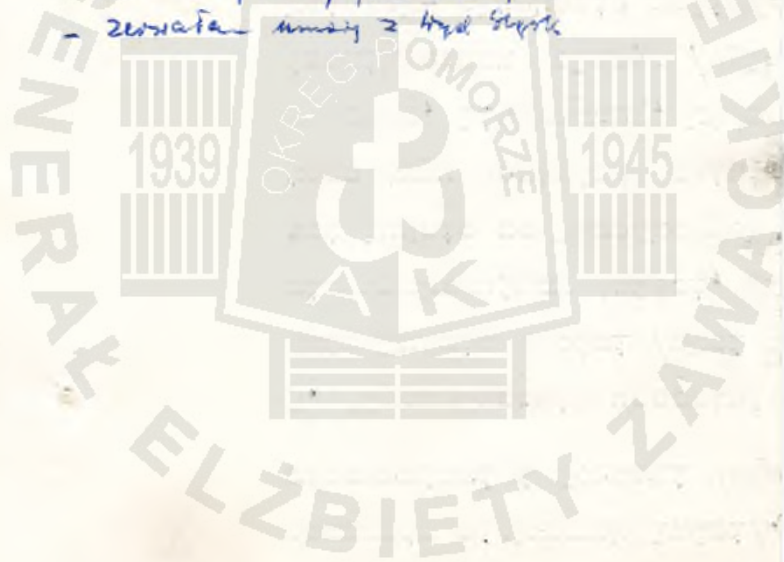
Ada

Pole - list do miy 25 IX 84

IV | 12

- zażalenie sprawy barczelini
- prośba o zdjęcie
- } Martin i Maria Knyk z Chwałowa (później)
o Tadeu Polek i Marii Polek i Pop. Spół; adres?
- biogram komercyjny? adres Firmu w Chwałowie
- relacja Anny Knyk
- mam notę z pytaniami
- zwrócić uwagę z tego tytułu

Može se zadržati u Moskvi ako se može

1)
2)
3)
IV/13

Prilož.

Zastupnik ministra u pravosudnom ministarstvu
Ruske Federacije, kancelar kancelarije
Kancelarija Ministra Pravosudstva, Moskva, ul. 10134

Ministru pravosudstva, Moskva, ul. 10134
Kancelarija Ministra Pravosudstva, Moskva, ul. 10134

- 1) Pismo. Službeno pismo (prema p. 5. u
protokolu o postupku PTK u slučaju
preispitivanja p. 10134; ministarstvo PTK)
- 2) Službeno pismo u pravosudnom ministarstvu - pro
razmatranje o slučaju PTK u slučaju
10134
- 3) Službeno pismo u pravosudnom ministarstvu
Kancelarija Ministra Pravosudstva, Moskva, ul. 10134

[Nakon podizanja, za slučaj u PTK, febr. 1945
Kancelarija Ministra Pravosudstva, Moskva, ul. 10134
u Moskvi, ul. 10134, Moskva, ul. 10134]

OCHRONA ZABYTKÓW

TYSIĄCLECIE SANDOMIERZA

IV/94

Sandomierz to mała miejscina co jednym okiem patrzy,
Okiem Bramy Opatowskiej w horyzont coraz bliższy,
W horyzont nachylony, w horyzont przytulony,
I taki zamysłony i taki bardzo zielony.
(fragment poematu Jarosława Iwaszkiewicza)

Kartka pocztowa 1.60 zł. 2.000.000
Fundacja Ochrona Zabytków
ul. Jagiellońska 14, 40-700 Sandomierz

Dr. hab. Elżbieta Lewicka
ul. Jagiellońska 136/26

81 700

Torun

Wochom: Eln! Postarujem to knižke i wysyłam list z dwoma
potrzebnymi Ci materiałami. Reszta, za 10 dni. Mam skomplikowany
opis zdrowotny, straszkowe zmiany skórne nie obchodzą z sobą.
Nefekcie nasilonej zrobiła mi się przetoka na grubym jelcu,
co jest kłopotliwe. Organizm się wyczerpuje w tym ludzi. Co-
kolwiek leżąc, jest w tej chwili niemożliwe dla mnie. — Co dalej
nie domyślam się telefonicznie lub wysygnąć w swoich zbirach,
pragnęłabym czasem po otrzymaniu listu. Niestety wiele
czasu, w które pytasz nie mogę być od 2-3 lat. Książkę telefo-
niczną z 1939 r. odpowiadającą na pytanie w Mikrodzie — nie ma jej w Bibliotece
le Śląskiej. Pisze tak krótko na prośbę, że przedaję dopiero
na list, w którym umieszczam odpowiedź na twoje pytania i za-
pamiętaj sobie: Sadze, że należąca mykroorganizm, to co przynosi-
matam do twojej pracy i Śląsk. Wpiera Ci zdrowia, sadze, że odpr-
czytasz w Sanitariu w Gdańsku 14.XI.1984r IV/15

Korespondencja stara 1984r.
Listy od Marii ze Sosnarca brak dokładnego
nazwiska

Kochana! Wierzę, bytuje u Ady, wróć się jak miwi ^{W/47}
coś lepiej, ale śladły choroby są jeszcze bardzo widoczne!
W krótkim czasie ma dobre samopoczucie i nadzieję że
jeszcze coś zorientuje. Napisać to przez o Harcerkach / dostata,
14 tysięcy / Rodzina o nią dba i wiele przyjaźni jej odwrócić.
O ile chodzi o mnie, to żebym w tej chwili tego nie
wypomiedziła - serce jakby się uspokoiło - oczywiście
się oszczędzam, wypracowałam granice swoich możliwości,
natomiast mogę bardzo mi dobrać, ten zatem
pozostawit bionaty ślad, jestem pod stałą kontrolą lek
Elu Kochana, chętnie zapytać Cię czy otrzymać
odmienne relacje z pobytu mojego w Fryzantach i czy
się na coś przydatne, ja przepisując z Brudnopisu
opisującemu kilka zdarzeń które w następstwie - zdefor-
mowały treść ^(ale zamierzam to już porządkować) pozatym o ile chodzi o W. Szymk
to nie jest ta Kurynka moja, to była całkowicie obca
osoba, z którą miałam bardzo mało kontaktu.
Pozatym o ile chodzi o urodziska K-ta K-dy pow. Pat. W.
absolutnie nie pamiętam ^{to stolarzyk czy ślusarzyk} - ale
nie jestem pewna. Elu wybacz o ile Ci zarządza
ten termin wtedy był wypokona krótki a ja stały
przechodziłam jakiś kryzys psychiczny - który nie
pozwoilił mi się skoncentrować.

Konieczę przesyłać Ci najświeższe wiadomości
od całej mojej rodziny, również od Ady

odmienne serce iścisli iatuny
zawsze wróć Marysia

IV/18 Katowice 0. XI 20

Elu moja Kochanoo!

Przykro mi bardzo, że mi potropiłemu załatwić
wszystkiego jakby to należało. Nie wyskutałem
potrzebnych informacji, będniera samowiedziona,
ale ma rytmu mażeniie - same dobre chęci nie
pomogą. Na porotku października, czekałże do
na przystanku autobusowym bardzo się prze-
życiłem i to zaatakowało mi serce, miałem
silne zapalenie spojówek - wogóle nie mogłem
wychodzić z domu, do tej pory jeszcze mam zakn-
janie sercy. Z nogami moimi jak już wiesz nie
jest nieszczęście, przez skrzepę którą mam w prawej
nodze, zasadniczo zablokowaną ale bardzo
bolesną, mam jeszcze porażkowe zapalenie
żył, chodzi z obandażowanymi nogami
od stóp aż do kolan i to wogóle utrudnia mi
poruszanie się. Serce jakoby się trochę uspokoi-
ło ale muszę prowadzić ostrożny tryb życia,
życie radościami i kłopotami swoich dzieci, bo i
tego mi brak, wotam nadzieję mogę odwieścić
moją Jankę i Renie. Z Beathą jest man dobrze
drużni miesiąc już pracuje w Katowicach, jest
dla mnie bardzo cenna. Ela z Ryškem nie
wiem jeszcze kiedy wróci, to mnie nie poka-

listem na Francuska 64/57 w Beattai
dla na Barwijskiego zagladam ja albo Beatha ze wygodam. M

18/19
zwazem mam pewne wyruty sumienia ze jedna
to z wychowaniem swoich dzieci nie wyslo tak ja
sobie to wyobrazalam, troche jistemu zawieszism
kocham! Kiedy otrzymalam list od Ciebie
ktory zawsze jest dla mnie szerszym porady
staralam sie zasiggnac seiskajnych informacji
dowiedziac i Adla do wlasny jez, Gien wali
to cosuj otrzymaty to Adla ma Ci prekarac
a bardzo skromny reszt je. Do Kogokolwiek
sie zwracam to odpowiedz jednorazowo, to
jez tak dawno trzeba bylo wessniej.

Dile chodzi o Wicuchowsky to wogole w Bogum
jez me spotkalam.

Rajshy pamiestam z Ciemyma, wiesz Eln to byt
taki okres knieki - w Ciemymie bytam od paradenie
do slycania, potem Fryertat - gdzie sie wzytlo
dopiero zorganizowalo i jez ta gongca adwosfer
ostatniego urila sprawy jez me do gromady.

Wiekawa jistemu jez wyprzezas w baratorie
jak sie wyjeza, sogle ze nabratom usnyeh sit
do pracy. Tyng Ci zdrowia i sit tworczy
abyt godnie dokonienyla swoje zaplanowane
prace.

Caluje kis najserdeczniej

Charyta
zawsze wierca

P.S. Najszersza i najserdeczniejsza
po zdrowieniu od cely mojej
rodzinki

Ch Tomia wrzyc sie bardzo osamotwione
i samotnie M

V Nazwiskowe karty informacyjne

rel 72

Rabouice
PK

Rozryni'ska Hdele pr Zoska
in
tykot
zarid namer
Rabouice digote

DWK

ZHP

Pop. Spat od 15 VIII do 3 IX k-Hke plae Pop Hene 4 K-ceed

Kamp IX 1-3 k-Hke plae Pop Hene. 4 K-ceed
od 4-14 IX ewakuacija do Krakowa

listovka me dvoem koleg. K-ee

Konspiracija

od 15.12.39 do 1.45 praca u tj. Pop Hare.
me Slogun z m.p. u Katsowick

od 1.1940 z-ozni K-dlin Pop Hare laor 81 (Kunin-
mestij)

o konspir. organizacij od potonj 11.39 do 1.45
napis arpanizacija podriklj jrag 2. j. Korolen

od jenu 1943 ruf ltrk ko Slogun u 2 janku

od 1.42 do 1.45 kontakt z Tereg, Sledetj

od jenu 42 kontakt z Pavlen Mignolj Sef Slt ko

od 1.43 z 2 janku u, III k-ulter ko

Rozvojní etna Dělela

Retovice

nerozsahující - 2. originální k-ty tajný sledující Charpuz Hlav
cech z nedrůby v Retovici (od V 1940 v
Retovici)

první vojny - Hrubcové Katovičky Sledující Charpuz Hlavcech
od poč. 37 do VII 1938 v (lit. Frgerkova)
k-ty Pagelová Hlavcech Retovici - m. arto
od poč. 1939 v do 31. VIII 1939
institucionální vyhledání k-ty sledující
Charpuz Hlavcech do spravy m. k. do-voje
od IX 1938 do 31. VIII 1939

první z evakuací 14 IX 39 do k.c

4 Korczyńska Adela hm. 5
 6 7 8 9 10 Śląsk 11
 12 Janke Z. W. Podziemny Śląsk
 str. 128 K. A. ^{hm.} małolata o piętli inżynierskiej,
 131 która przez cały okres okupacji niemieckiej
 pracowała w kopalni. Pozostałe instr. Anna Morki
 hm. Jadwiga Nowara hm. Julia Zawadzka.

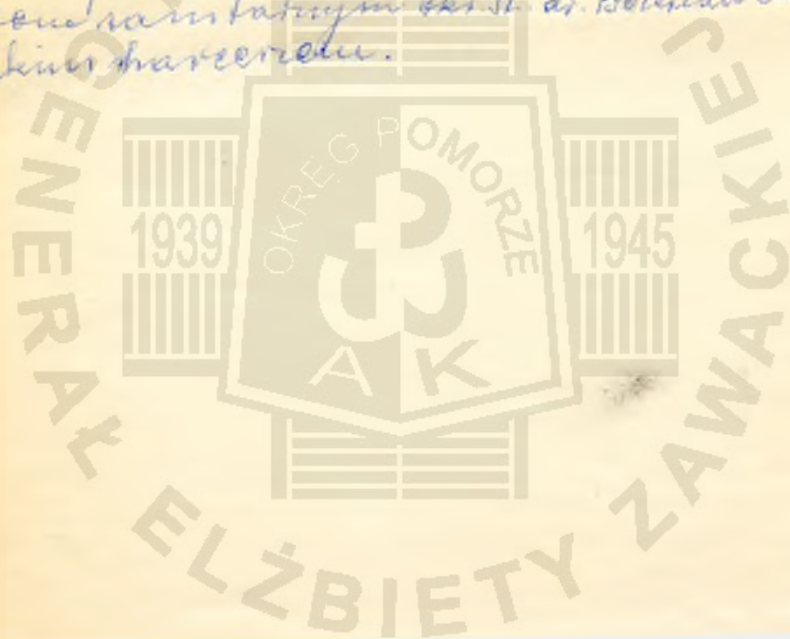
Przede wszystkim...
Ło, cności z Głównym Kwatery, utnymy, wano
pnie Kraków, dohad jezokita km. A. Korczyńska
i Tereska Węglarska, Wita, Katarzyna
Tomankówna, Adela Dem, Wanda Brodzian-
ka i inne.
im. Ada Korczyńska, jednocześnie była liczono -
nieko, wójkowej Szuszy Kobiet w siałnie
okregu Śląskiego AK

rob. Z. W. Janke „Słwise zdrowie...“

nr 73 / Słgsk

P. Kowczyńska miała kontakty z pierwszym
szefem sanitarnym Okr. dr. Bolesławem Wicelutą,
szkoleniowcem.

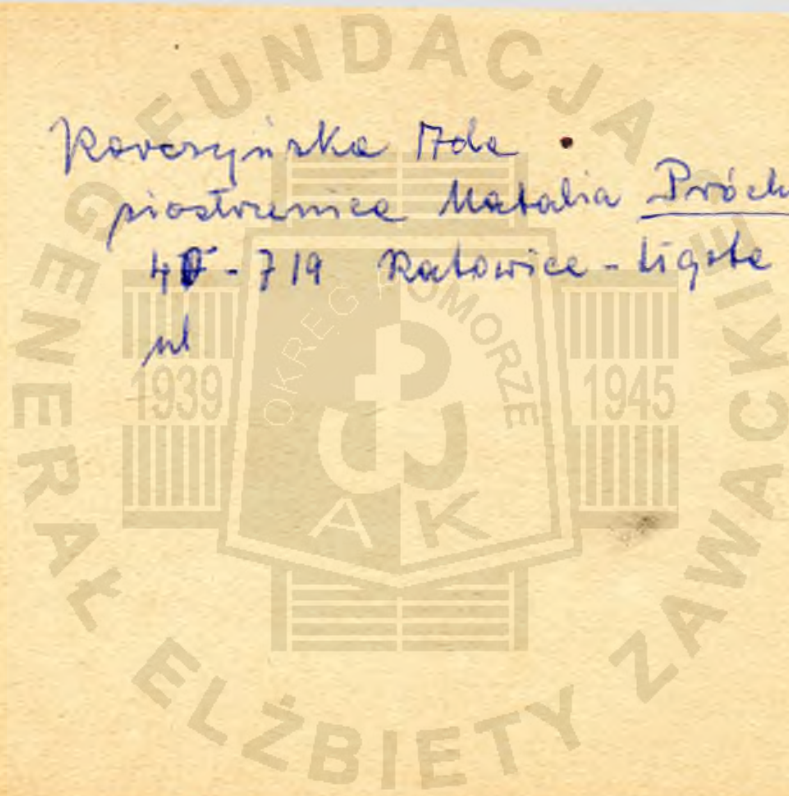
Materiały Ady
wymiarowe przez deski siostrenicy
w dniu śmierci

Do Pana zwrócić się o te materiały
Latak u ZBOWIDU - Paweł obrot.
dost, że już mi nie będziecie rozporządzać

Napisac do Les, żeby przysłał materiały
amerykańskie wiedeńskie

Roverzyńska 17de •
piostrowice Matolia Próchno ^{Lesie} ✓
40-719 Radowice - Ligota

K ₈	155	AK
	<p>KORCZYŃSKA Aolela "Zoska" kpt. szef oddziału tu Igczności, od 18.06.1942 do wyzwolenia w WSK współpracownica Komendanta</p> <p>AK rozwój organizacyjny red. K. Komarowski Wyd. Bellona W-wa 1996 s. 399, 400, 404</p>	Okresg Śląski

KORCZYŃSKA ADA

podharc mistrzyni na terenie Śląska ośrodka dowódczego, zajmującego się konspiracyjną pracą harcerek.

Źródło: Zbyszek Bednorz, Lata Krecie i Orłowe, wyd. PAX, W-wa 1987, s. 77, 168, 169, 179

Z.Kotowicz' 00

Śl. AK Oświęcim

Flawcentno
Ślenk

WSK / AK
Śląsk

Korczyńska Adela, ps. "Zośka"

Spośród harcerek wyróżniły się szczególnie: Adela Korczyńska („Zośka”), która pełniła funkcję komendantki Wojskowej Służby Kobiet. To właśnie ona zainicjowała i zorganizowała akcję „Oświęcim”, niosąc pomoc więźniom Oświęcimia, Ravensbrück i innych obozów. Pracowała też z poświęceniem na innych odcinkach działalności AK. Żył do niej ogromne zaufanie i wysoko oceniał ją ostatni komendant Okręgu Śląskiego AK, płk dypl. Zygmunt Janke („Walter”), późniejszy generał brygady.

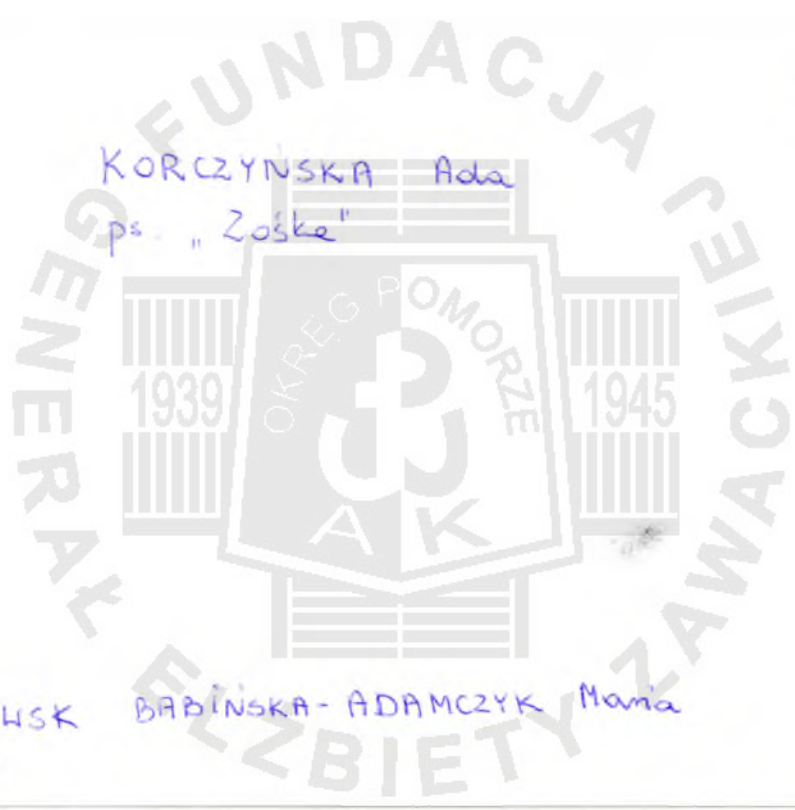
Zródło: Wszechnica Górnośląska, VIII, Wizerunki Śląskiego Harcerstwa w latach wojny i okupacji, Katowice - ..., 1994, s.46

K.Wojt., 2001.

2

AK
Śląsk

KORCZYNSKA Ada
ps. "Zośka"

Zob.
T. 5 / WSK
B.K.'88

BABIŃSKA-ADAMCZYK Maria

ZWZ AK

KORCZYŃSKA ADELA ("Zośka")

Wybitna działaczka tajnej Śląskiej Chorągwi Harcerek. Funkcję komendantki pełniła przez cały okres okupacji. Zorganizowała akcję "Oświecim" angażując do współpracy harcerki w Zagłębiu i Śląsku.

W uznaniu zasług i zalet organizacyjnych została powołana na szefa Sztabu Wojskowego Okręgu Śląskiego W.S.K. Typowała łączniczki spośród kobiet żołnierzy.

Źródło:

Niekrasz Juliusz, "Z dziejów AK na Śląsku", wyd. II K-ce 1993,
s. 40, 54, 185, 203, 206, 288, 300, 307.

Z. Kotowicz' 99

i

AK
śląsk

KORCZYŃSKA Adela

zob.

T. 12 / WSK: BAKOT Maria

B.K. 199

i

AKZ
Słaska

KORCZYŃSKA Aoleka

zob.
T. 16 / WSK : BENESZ Rudzka Bronistawa
B.K. '89

i

PLK ZUC HK
Sosnowiec

KORCZYŃSKA Ndeba

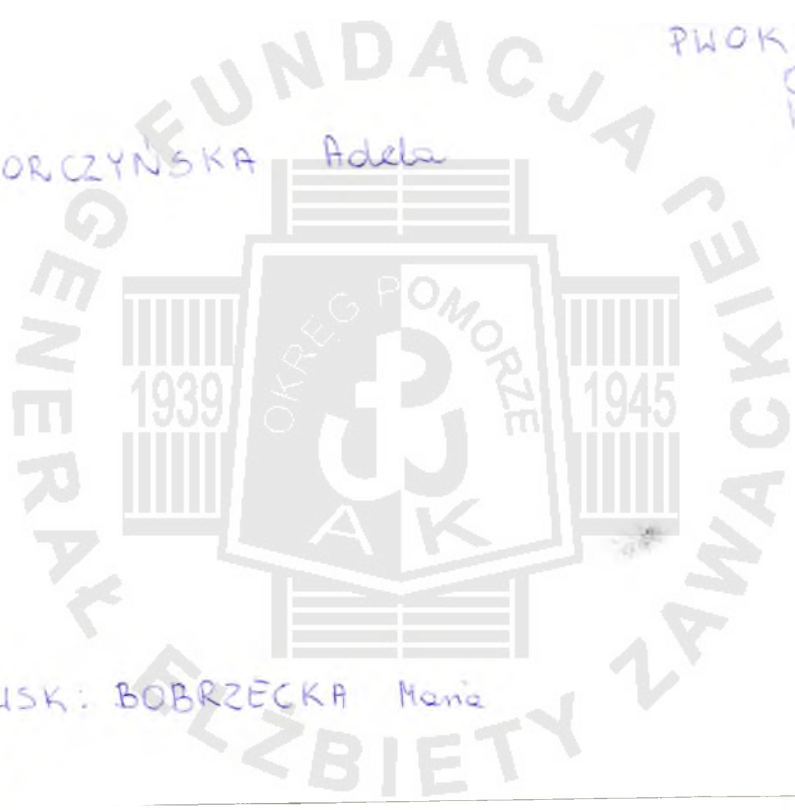

206.
T.22 /HSK: BINEK Szmelak Stanisław
B-K-188

2

PWOK BCH HK
Osmiećcim
Katarina

KORCZYŃSKA Adela

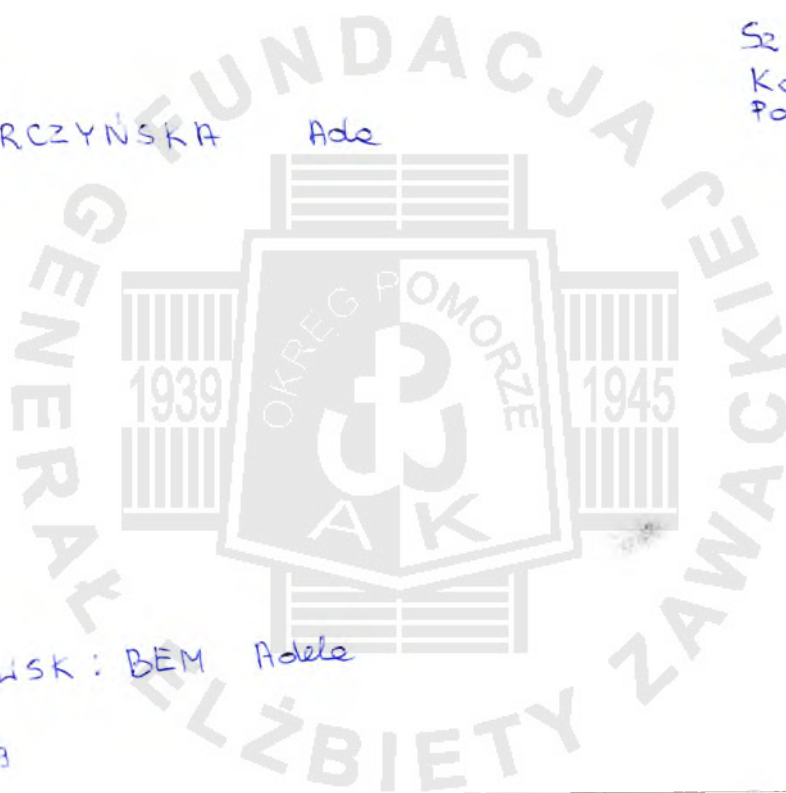
Zob.
T. 27 / USK: BOBRZECKA Mania
B.K. 198

2.

KORCZYŃSKA Ade

Sz. Sz. AK
Komenda
Pogotowia
Śląskie

zob.
T. 15 / WSK : BEM Adele

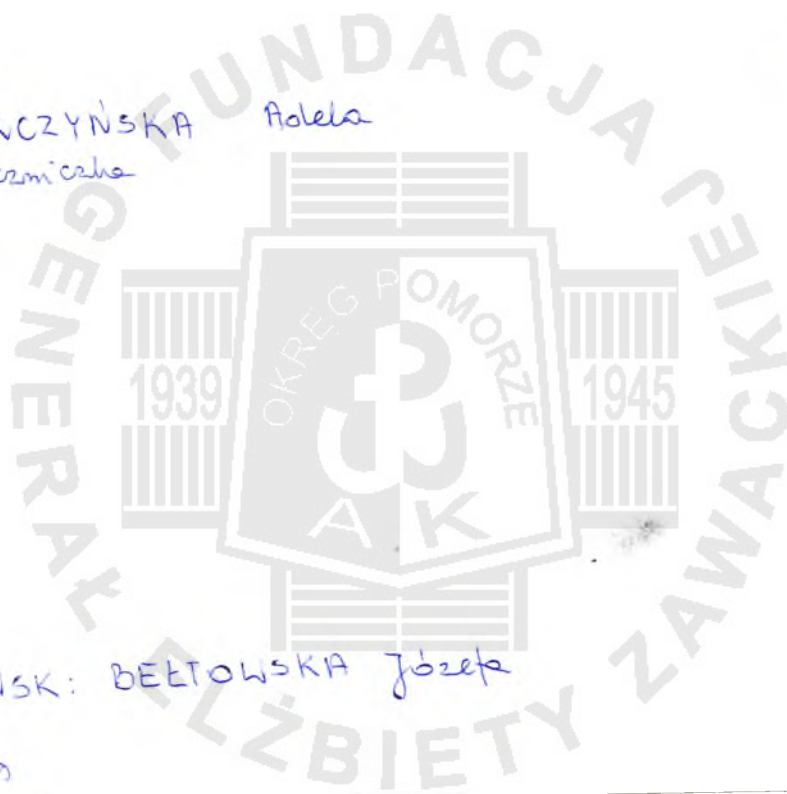
D. K. 199

i

KORCZYŃSKA
- Igarmice

Adela

HK
Kraków
Śleski

zob.

T. 14 / WSK: BIELTOWSKA Józefa

B.K. '99

1

PHK AK
Śląsk

KORCZYŃSKA Habela

zob.
T. 3 / USK : ANDRYSZAKÓW Maria
B. K. 198

1

AK
Śląsk

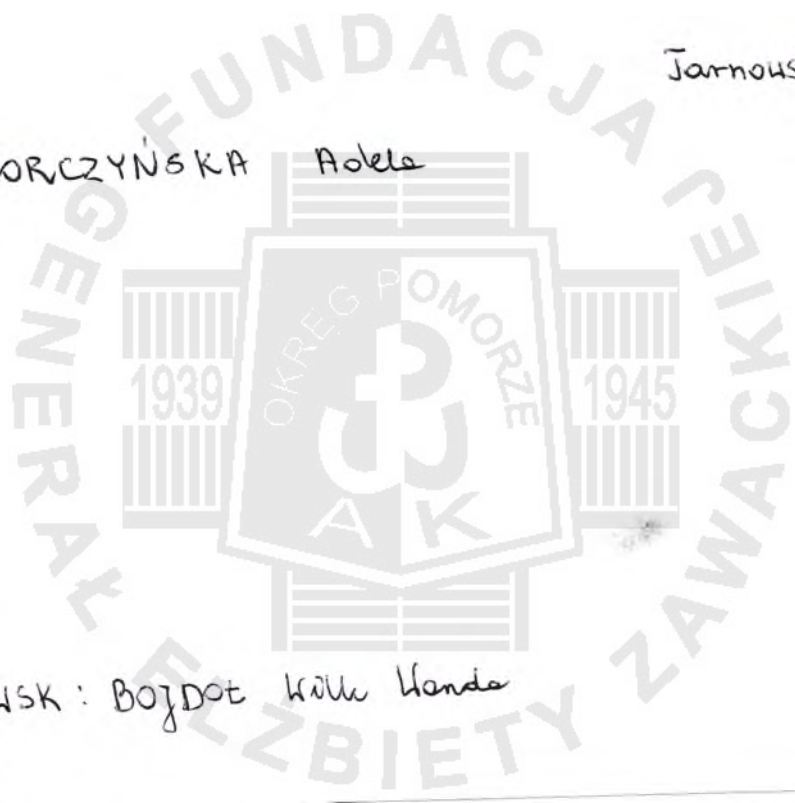
zob.
T. 1 / WSK: ADAMASZEK Stefania

B. K. '98

ZHT
Jarnouskie Gory

KORCZYŃSKA Aolele

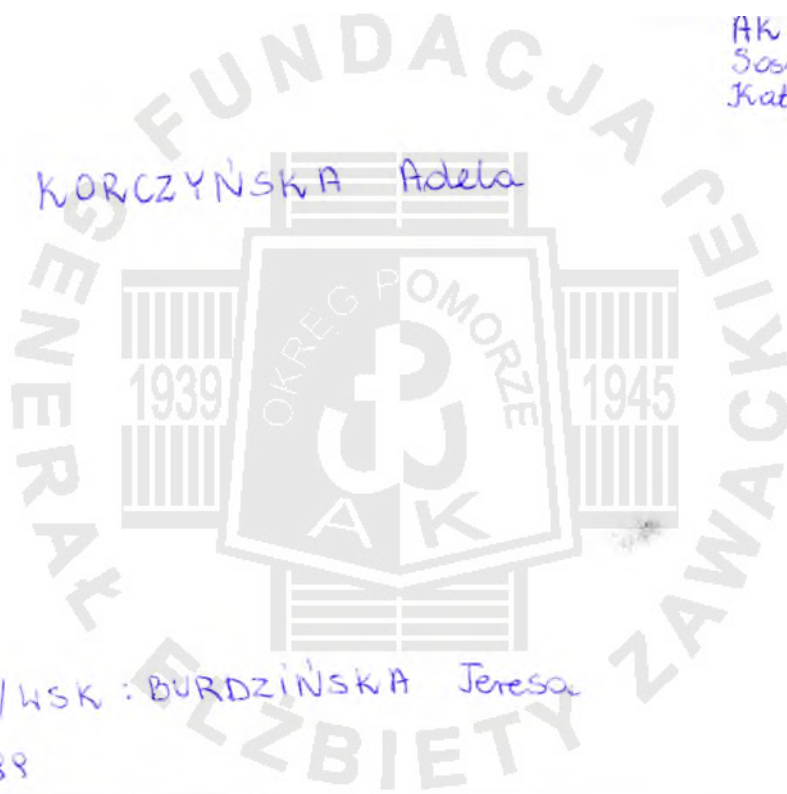

Zob.
T. 28 / WSK : Bojdot kille kanda
B.k. '98

i

AK
Sosnowiec
Katornie

KORCZYŃSKA Adela

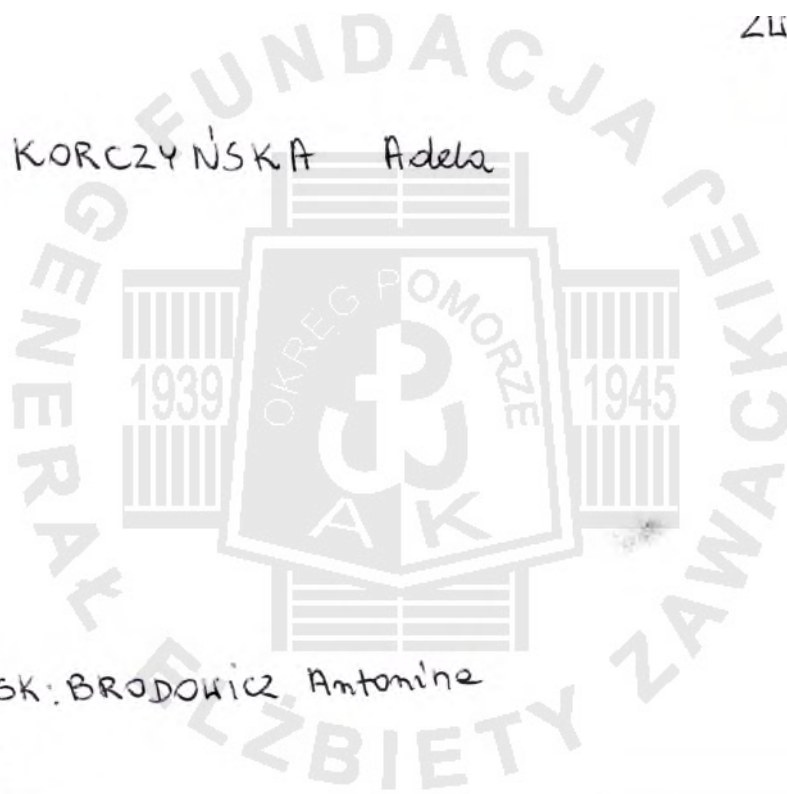
Zob.
T. 40 / WSK : BURDZIŃSKA Teresa
B.K. '88

6

442 AK
Knahe
Slask

KORCZYŃSKA Adela

zob.
T. 91 / WSK: BRODOWICZ Antonina
B. K. '83

Korczyńska ~~Ada~~ "Zoska"

Adela

43 Ilość 1974

ARCHIWUM
data wystawienia

Postskrytka

2 HP

K-22

Pop. Ware - K. uelika placuik Raport Kwart u. Kwart
od mionij 1939 do 31 VIII 39

v 4-3 IX

40-725 Kołowe

++ 1985

Korczyńska Ada

Kołowe

KORCZYŃSKA Adela

